

Levelező Tagozat
Igazgatásszervező szak
Szakdolgozat száma: 259/2013.

KOVÁCSNÉ ÁGOSTON ANNA
szakdolgozati feladata

A szakdolgozat címe:

Béda – Karapancsa árvízi- és természetvédelmi jogi szabályozása

A feladat leírása:

1. Ismertesse a magyar árvízi védekezés és a természetvédelem jogi szabályozását!
2. Jogszabályi környezetbe ágyazva írja le Béda – Karapancsa védett természeti területeit!
3. Végezzen elemzést, miként egyeztethető össze az árvízi védekezés jogi szabályozása a természetvédelem jogi előírásaival!
4. Elemezze Béda – Karapancsa választott területen a 2013. júniusi árvíz-, minősített helyzet, veszélyhelyzet és a természetvédelem konfliktusait!
5. Összegezze munkája tapasztalatait!

Beadandó munkarészek:

- Dokumentumok
- Térképek
- Fényképek
- Diagrammok, táblázatok

Konzulensek: Horoszné dr. Gulyás Margit, adjunktus
Dr. Papp Iván, címzetes egyetemi docens

Külső konzulens: Dr. Gombás Katalin, erdőmérnök, környezetvédelmi szakmérnök

A szakdolgozat beadási határideje: 2014. május 26.

Székesfehérvár, 2013. szeptember 21.

Dr. Udvardy Péter
tanszékvezető

NYILATKOZAT

Alulírott Kovácsné Ágoston Anna (neptun kód: [REDACTED]) jelen nyilatkozat aláírásával kijelentem, hogy a **Béda-Karapancsa árvízi- és természetvédelmi jogi szabályozása** című (megfelelő rész aláhúzendő)

házi dolgozat;

diplomadolgozat;

szakdolgozat

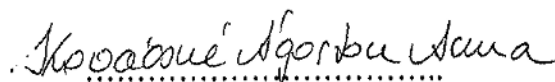
(a továbbiakban: dolgozat) **önálló munkám**, a dolgozat készítése során betartottam a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. szabályait, valamint az egyetem által előírt, a dolgozat készítésére vonatkozó szabályokat, különösen a hivatkozások és idézések tekintetében¹.

Kijelentem továbbá, hogy a dolgozat készítése során az önálló munka kitétel tekintetében a konzulenszt illetve a feladatot kiadó oktatót **nem tévesztettem meg**.

Jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul veszem, hogy amennyiben bizonyítható, hogy a dolgozatot **nem magam készítettem**, vagy a dolgozattal kapcsolatban szerzői jogsértés ténye merül fel, a Nyugat-Magyarországi Egyetem megtagadja a dolgozat befogadását és ellenem fegyelmi eljárást indíthat.

A dolgozat befogadásának megtagadása és a fegyelmi eljárás indítása nem érinti a szerzői jogsértés miatti egyéb (polgári jogi, szabálysértési jogi, büntetőjogi) jogkövetkezményeket.

Székesfehérvár, 2014. május 10.

hallgató

¹ 1999. évi LXXVI. tv. 34. § (1) A mű részletét - az átvevő mű jellege és célja által indokolt terjedelemben és az eredetihez híven - a forrás, valamint az ott megjelölt szerző megnevezésével bárki idézheti.

36. § (1) Nyilvánosan tartott előadások és más hasonló művek részletei, valamint politikai beszédek tájékoztatás céljára - a cél által indokolt terjedelemben - szabadon felhasználhatók. Ilyen felhasználás esetén a forrást - a szerző nevével együtt - fel kell tüntetni, hacsak ez lehetetlennek nem bizonyul.

Nyugat-magyarországi Egyetem
Geoinformatikai Kar

Béda-Karapancsa árvízi- és természetvédelmi jogi szabályozása
SZAKDOLGOZAT

Konzulensek:

Dr. Papp Iván címzetes egyetemi docens
Horoszné dr. Gyulyás Margit adjunktus

Készítette:

Kovácsné Ágoston Anna
Levelező Tagozat
Igazgatásszervező szak

Külső konzulens: Dr. Gombás Katalin erdőmérnök,
környezetvédelmi szakmérnök

Székesfehérvár

2014

Feladat leírása:

1. Ismertesse a magyar árvízi védekezés és a természetvédelem jogi szabályozását.
2. Jogszabályi környezetbe ágyazva írja le Béda- Karapancsa védett természeti területeit.
3. Végezzen elemzést, miként egyeztethető össze az árvízi védekezés jogi szabályozása a természetvédelem jogi előírásaival.
4. Elemezze Béda-Karapancsa választott terület a 2013. júniusi árvíz minősített helyzet- veszélyhelyzet és a természetvédelem konfliktusait.
5. Összegezze munkája tapasztalatát.

Tartalomjegyzék

Bevezetés	4
1. Természetvédelem jogi szabályozása	6
1.1 A természet védelmét szolgáló nemzetközi egyezmények	7
1.2. A természet védelméről szóló törvény	8
1.3. Védetté nyilvánítási eljárás	13
1.4. A védett természeti területek fajtái	16
2. Természetvédelem intézményrendszere	19
2.1. Az Országgyűlés feladata	19
2.2. A Kormány feladata	20
2.3. A Minisztérium feladata	20
2.4. A Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség feladata	20
2.5. A Nemzeti Park Igazgatóság feladata	21
2.6. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósága	22
3. Béda-Karapancsa területleírása	26
3.1. Béda-Karapancsa szereplése a Ramsari-jegyzékben	27
3.2. Béda-Karapancsa Natura 2000 terület	30
4. Árvízi védekezés jogi szabályozása a rendszerváltás előtt és napjainkban	33
4.1. Vízgazdálkodás a rendszerváltás előtt	33
4.2. Vízgazdálkodás napjainkban	33
4.3. Árvízi védekezés minősített helyzetben	37
4.4. Polgári védelem	40
4.5. 2013. június 10-i veszélyhelyzet	40
4.6. Béda-Karapancsa területén az árvízi védekezés	43
5. Természetvédelem és árvízvédelem szabályozásának összehangolása	44
5.1. Vizes élőhelyek védelmének kiemelt kezelése	44
5.2 Folyóvizeket veszélyeztető tényezők	47
5.3. Személyes tapasztalatok a helyi őrszolgálat vezetőjével készített interjú alapján ..	49
Összefoglalás	52
Irodalomjegyzék	53
Jogszabályok	54

Bevezetés

Mohácson születtem, a Duna mellett élek 48 éve. Olyannyira az életem része, hogy nem tudnám elképzelni a napjaimat a folyó nélkül. Gyermekkoromban szüleim vittek a Duna partra tavasszal és ősszel horgászni, nyaranta strandolni.

1.kép: Duna nyáron és télen (saját fotó)

Kamaszként még körbeveztem a Szabadság szigetet. De később, sajnos végignéztem a vízgazdálkodás okozta természeti károkozást, amikor egy csővezeték lefektetése miatt elzárták a víz útját. Ennek következtében a folyami hajózásra is alkalmas dunai mellékágból eliszaposodott holtág lett.

Felnőttként megértem, hogy a hatékony természetvédelem eredményeként a pusztulásra ítélt zátonyköz újraéledt. 2013-ban megszüntették a több mint húsz éve lefektetett kőgátat és nem csak védett állatok (barnakánya) jelentek meg itt, hanem az embereknek is különleges élményt nyújtó területet újra élvezhetjük.

Azt hiszem, kevesen mondhatják el magukról, hogy egy különleges természeti jelenséget saját a szemükkel tapasztalhattak meg. Nekem volt „szerencsém” a befagyott vízen Mohácsról a szigeti oldalra 1985 telén átsétálni. Csodálatos és félelmetes élmény volt.

Sokszor láttam a Duna magas vízállását: 2006-ban 931 cm-en , 2010-ben 926 cm-en, és 2013 június 13-án 964 cm-en tetőzött a folyam. Aki még sohasem látott áradó vizet, el sem tudja képzelni, milyen tiszteletet parancsoló ereje van.

Természetesen családosként, fiammal is sokat mentünk kirándulni, a dunai töltésen végig a Külső-Béda mellékághoz, a Nagypartosnál lévő szürkemarha gulyához, a Fehér Gólya Múzeumba.

Munkám során a földhivatalban találkoztam a Béda-Karapancsa természetvédelmi terület és a Duna folyam vízgazdálkodási és természetvédelmi jogi szabályozásával.

Gyakran foglalkoztam e területek jogi jellegének, vagyonkezelésének ingatlan nyilvántartásba történő feljegyzésével, bejegyzésével.

A felsőfokú tanulmányaim során, egy beadandó dolgozat megírásakor – címe: Béda-Karapancsa természetvédelmi terület- kapcsolódott össze a való élet, a gyakorlat, az elméleti és a jogi ismeretekkel. Érdekes volt felfedezni, hogy a mindennapi életben megismert dolgok mögött milyen jogi szabályozás áll.

A napi munkám is újabb értelmet nyert azáltal, hogy a dolgok mögötti elméleti ismereteim kiszélesedtek.

1. Természetvédelem jogi szabályozása

A természetvédelem sok évszázados fejlődés eredménye, mely a mai napig nem fejeződött be. Kialakulásának okait több csoportba sorolhatjuk. A tudományos-kulturális, oktatási tényezők körébe tartozik az, hogy a természettudományos megismerésnek és elemzésnek előfeltétele a zavartalan természeti ökoszisztémák fennmaradása. Egyben a természet „élő múzeumként” is funkcionál, fontos hagyományok fennmaradását biztosítja.

A tudatformálást és ezen keresztül a természeti értékek fennmaradását garantálhatja az ismeretterjesztési célok megvalósulása. Gazdasági jelentősége abban rejlik, hogy a természeti értékek, erőforrások nem egyszeri kihasználással, hanem tartós használattal válhatnak jelentősebb gazdasági tényezővé. Nem elhanyagolható, hogy egyes államok nemzeti jövedelmében az idegenforgalmi bevételek egyre jelentősebb szerepet játszanak. A turizmusnak olyan különböző válfajai alakultak ki, melyek igénylik az érintetlen természetet (ökoturizmus, kalandturizmus). Egyik legfontosabb ok az egészségügyi-szociális tényező, hiszen a szennyezéstől mentes természet, természeti értékek gyógyászati célú felhasználása iránt egyre nagyobb a kereslet (barlangok gyógyászati célú hasznosítása). E mellett az értékek fenntartása, kezelése foglalkoztatási, lakóhely- megtartási szempontból jelentős.

A természetvédelem talán legfontosabb tényezői alapvetően morálisak. Van-e joga az embernek azt a természetet, melyet nem ő teremtett, károsítani vagy elpusztítani. Ezt a kérdést elemzi a WWF (World Wide Found), magyarul Természetvédelmi Világalap alapításának 25. évfordulójára 1986. szeptember 29-én Olaszországban, Assisi-ben (Basilica di S.Francesco) kibocsátott dokumentum. Az öt nagy világvallás a buddhista, a keresztény, a hindu, a zsidó és az iszlám vallás képviselői egy-egy elvi jelentőségű nyilatkozatot adtak ki, az öt Assisi Nyilatkozatot. A nyilatkozatokban a világvallások álláspontja megegyezik abban, hogy az emberiség felelős a természeti javak megőrzéséért, mert ezek önmagukban is értéket képviselnek és a jövő nemzedék létfeltételeit is jelentik.

A tudatos természetvédelem elválaszthatatlan az erre vonatkozó jogi szabályozástól. A védelem történetében az egyik, egyben a szakirodalom szerint is a legfontosabb állomást egy jogi aktushoz szokták kötni, az Amerikai Egyesült Államok Kongresszusának a Yellowstone Nemzeti Park létesítéséről szóló, 1872-ben hozott határozatához. Természetesen a jogi szabályozás nem elegendő az értékek, területek

megőrzéséhez. A gyakorlati munka konkrét szakmákhoz, tevékenységekhez kötött céltudatos védelmi tevékenység.

1.1 A természet védelmét szolgáló nemzetközi egyezmények

A nemzetközi együttműködés a természetvédelem terén abból a felismerésből fakad, hogy az emberiség élőhelye, a Föld, olyan természeti rendszer, melynek természeti és a politika által meghatározott határai nem esnek egybe. Mindenki számára köztudott, hogy a védett, illetve nem védett fajok migrációja, vándorlása nemcsak államhatárokat, hanem kontinenseket is érint.

A nemzetközi természetvédelmi egyezmények kialakulási folyamata az államok között, melyek kötelezőek az aláíró államokra és ezen keresztül a polgárookra, a természetvédelem kialakulásával egyidejűleg a XIX. század közepén kezdődött el. Ezek elsősorban erdőtörvényekben és vadászati jogszabályokban ismerhetők fel.

A természetvédelem területén a nemzetközi jogalkotás folyamata az 1970-es években gyorsult fel. Ebben jelentős szerepe volt az 1972-es Stockholmi Környezetvédelmi Világkonferenciának is. A konferencián elfogadott ún. Stockholmi nyilatkozatok 4. pontja szerint a természetvédelem, ezen belül a vadon élő növény- és állatfajok védelme a gazdasági fejlesztések tervezésében jelentős szerephez jut.

Hazánkra nézve közvetlen kötelezettséget tartalmazó legfontosabb egyezményeket, melyek az általam vizsgált területen is kötelezőek, mutatom be röviden.

1971. február 2-án elfogadott Ramsari Egyezményt (Irán) 18 ország hozta létre, melyhez hazánk 1979-ben csatlakozott és napjainkban a csatlakozó államok száma a 120-at is meghaladja. Az egyezmény célja a vizes élőhelyek megőrzésének előmozdítása, az ésszerű hasznosításuk elősegítése és az ehhez szükséges jogi, intézményi keretek kialakítása. Az egyezmény legfontosabb megállapítása: „a vízi madarak időszakos vándorlásuk idején országhatárokon repülnek át, ezért nemzetközi vagyonnak kell tekinteni őket”. Ez tipikus példája annak, hogy a fajok in situ védelme elképzelhetetlen a természetes vagy természetközeli állapotú élőhelyeik védelme nélkül.

1972. november 16-án Párizsban írták alá a Világörökség Egyezményt az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (továbbiakban: UNESCO) széleskörű munkája eredményeként. A multilaterális egyezményhez Magyarország 1985-ben csatlakozott. Az egyezmény célja a kiemelt jelentőséggel bíró kulturális és természeti értékek védelme az ehhez szükséges nemzetközi együttműködés előmozdítása, hiszen ez az örökség az egész emberiség pótolhatatlan kincsét képezi.

Washingtonban 1973. március 3-án megkötött „A veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről” szóló egyezmény, közismert rövidítése (CITES) mozaikszó (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora). Hazánk 1985-ben csatlakozott az egyezményhez és az 1986. évi 15. törvényerejű rendelettel, illetve újból a 2003. évi XXIII. törvénnyel lett kihirdetve. Az egyezmény tipikus példája annak a nemzetközi intézkedésnek, mely az emberi magatartás korlátozásával, szabályozásával kívánja biztosítani a vadon élő állat- és növényfajok védelmét. Alapvető cél a természeti rendszer pótolhatatlan részét képező növény- és állatfaj megóvása a kereskedelmi célú kihasználástól.

Magyarország 1983-ban csatlakozott a Bonni Egyezményhez, melyet 1979. június 23-án írtak alá Bonnban, és az 1986. évi 6. törvényerejű rendelettel hirdették ki hazánkban. Célja megteremteni a nemzetközi jogi kereteket a vándorló szárazföldi és tengeri állatfajok védelmére, azok teljes vonulási útvonalára. Ehhez kapcsolódik a Hágában 1995. június 16-án aláírt nemzetközi megállapodás „az afrikai- eurázsiai vándorló vízimadarak védelméről”, melyet a 2003. évi XXXIII. törvénnyel hirdetett ki hazánk. Ennek a megállapodásnak a 3. melléklete tartalmaz egy Cselekvési Tervet, melynek eredményeként hazánkban a vizes élőhelyeken az ólomsörét használatát 2005. augusztus 15-ével be kellett tiltani.

Az előzőektől eltérő nem globális, hanem európai, regionális egyezmény az 1979. szeptember 19-én Bernben aláírt és az Európai Tanács által kidolgozott „Az európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyek védelméről” szóló egyezmény. Az egyezmény I. fejezete az általános védelmi követelményeket, II. fejezete az élőhelyek védelmének, a III. fejezete a fajok védelmének, IV. fejezete a vándorló fajok védelmének speciális szabályait, elveit tartalmazza.

1.2.A természet védelméről szóló törvény

Mivel szakdolgozatom témája egy természetvédelmi terület, ezért fontosnak tartom bemutatni hazánk első önálló természetvédelmi törvényét, a **1996. évi LIII. törvényt** a természet védelméről (továbbiakban:Tvt.), melyet több évi előkészítés után fogadott el az Országgyűlés. A jogszabály szakított azzal a tradícióval, mely a kizárólag külön jogszabállyal védetté nyilvánított objektumokra korlátozta a szabályozás hatályát.

Ennek a váltásnak az alapja azon felismerés, hogy sem a fajok, sem azok élőhelyeinek izolált védelme nem alkalmas a természet értékeinek hosszú távú megőrzésére.

A törvényi szabályozásnak fontos eleme az alapelvek megfogalmazása. A Tvt. nem sok alapelvet rögzít, mert a 1995. évi LIII. törvény a környezet védelméről (továbbiakban:Kvt.) alapelveihez kapcsolódnak, automatikusan belépnek ezek közé, úgymint:

- a megelőzés elve,
- az elővigyázatosság elve,
- a leghatékonyabb megoldás elve,
- a helyreállítás elve,
- a felelősség elve
- az együttműködés elve,
- a nyilvánosság elve.

A Tvt-ben megjelenő további alapelvek:

- a természeti értékek, illetve területek védelmének kötelezettsége,
- az elvárható közreműködés elve (kármegelőzés, kárenyhítés, kármentesítés),
- a működőképesség fenntartásának elve,
- a biológiai sokféleség fenntartásának elve,
- a nemzetközi együttműködés elve,
- a természet védelméhez fűződő érdekek elismerésének elve.

A tételesen megfogalmazott alapelveken kívül érdemes az 1994-ben készült Nemzeti Környezet- és Természetpolitikai Konceptióban megfogalmazott elveket is megemlíteni, mert ezek jelentős hatással voltak a Tvt-re.

Ezek a következők:

- a holisztikus elv: a természeti rendszereket kell védelemben részesíteni,
- a folyamat elv: a rendszer működésének folyamatosságát kell biztosítani,
- a komplementer elv: a környezetvédelem és természetvédelem egymás kiegészítő, egymásra kölcsönösen ható terület,
- az elegendő méret elve: a megóvandó terület nagyságának elegendőnek kell lennie a rendszer működésének biztosítására,
- a globális szemlélet elve: e rendszerek működésével kapcsolatos elveket a helyi és regionális stratégiákban is érvényesíteni kell,

- a fenntartható természet és racionális tájhasználat elve: törekedni kell az ésszerű területi arányokra a humán környezet, a természeti gazdálkodás és a védett területek között.

A Tvt. egy közepes terjedelmű, hat részben 86 §-ból álló keretjellegű törvény.

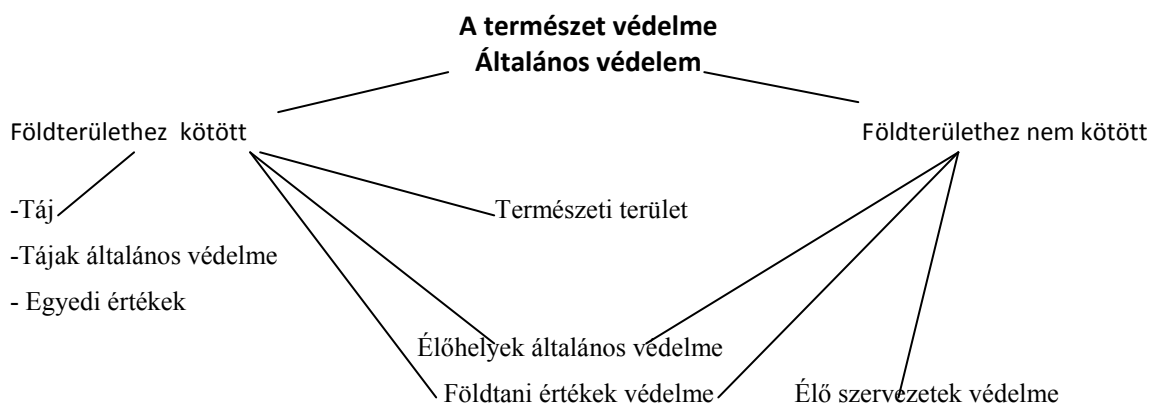
A hat rész a következő:

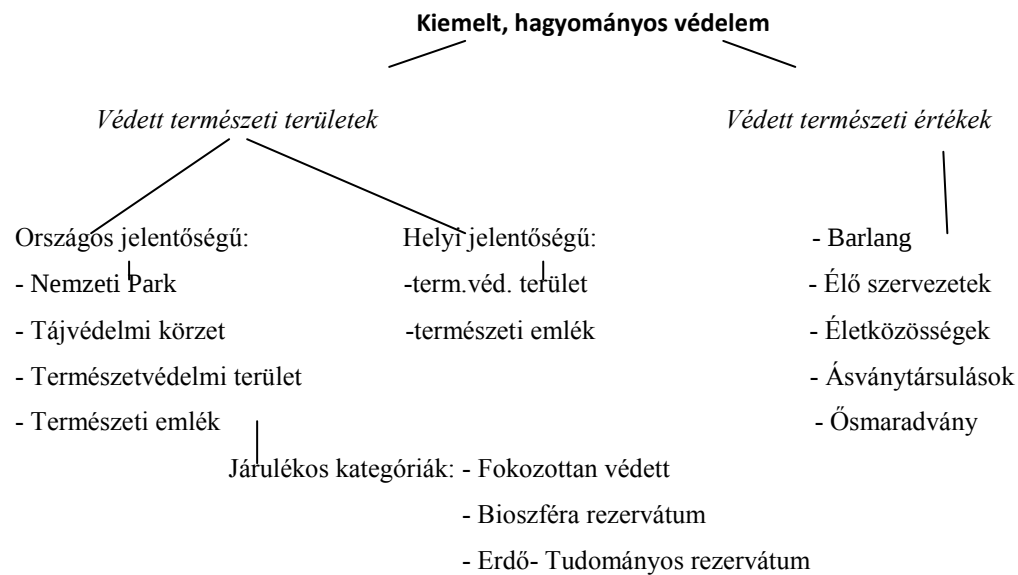
- I. Általános rendelkezések
- II. A természeti értékek és természeti területek általános védelme
- III. Természeti területek és értékek kiemelt oltalma
- IV. A természet védelmének tervezési és szervezési rendszere
- V. A természet védelmének tulajdoni és gazdasági alapjai
- VI. A természetvédelem eljárásjogi szabályozásai és szankciói

Az I. rész a korábban említett célokat, alapelveket, alapfogalmakat rögzíti, míg a IV.-VI. részek alapvetően a II-III. részben foglaltak végrehajtását biztosító jogintézményeket, rendelkezéseket tartalmazzák.

A Tvt. kettős célja a természet általános védelme(II. rész), illetve a természet kiemelt védelme, a hagyományos védelem(III. rész).

Ennek rendszerét a következő ábra szemlélteti.

1.ábra: A természet védelmének a Tvt-n alapuló rendszere (Csepregi 2008)

A fentiek alapján az általános védelem magában foglalja a tájak és természeti területek, a vadon élő élővilág és élőhelyeik valamint a földtani értékek általános védelmét.

A kiemelt természetvédelmi oltalom külön jogi aktussal jön létre. A kiemelt oltalom természeti értékhez, vagy földterülethez kötődik. A Tvt. nem írja elő, hogy ennek a földterületnek természeti területnek kell lennie. Az oka az, hogy ez lehet ember hatására létrejött, természetvédelmi szempontból jelentőséggel bíró terület is, mint a botanikus kertek.

A védetté nyilvánításnak tudományos, kulturális, oktatási, esztétikai és más közérdekű okai is lehetnek, illetve a biológiai sokféleség megőrzése is lehet a célja. Szakmai indokai lehetnek a terület veszélyeztetettsége, a faj, vagy élőhely ritkasága, illetve az állományának fenntartásához szükséges speciális intézkedések.

Védetté nyilvánítható értékek főbb csoportjai:

- földtani, talajtani, felszínalaktani értékek: barlangok, ásványok, ősmaradványok, talajszelvények,
- hidrológiai értékek: álló és folyóvizek, források, tavak, vizes élőhelyek,

- növényteni értékek: parkok, arborétumok, botanikus kertek, régi hazai növényfajok,
- állattani értékek: vadon élő állatfajok, életközösségek, régi hazai házállatfajok,
- tájképi értékek: természetes, természetközeli tájak, kultúrtájak,
- kultúrtörténeti értékek: történelmi emlékhelyek, műemlékek természetes környezete.

Az oltalom létrejötte olyan korlátozásokkal, kötelezettségekkel párosul, melyek a jogalanyokra nézve általános érvényűek, illetve egyedi kötelezettségeket állapítanak meg. Ennek megfelelően a hagyományos védettség létrejöhet:

- ex lege: a törvény erejénél fogva, ennek létrejöttéhez nincs szükség külön jogi aktusra,
- védetté nyilvánítási eljárás után külön jogszabállyal: ebben az esetben le kell folytatni a védetté nyilvánítási eljárást, és a külön jogszabály hozza létre a kiemelt oltalmat,
- egyedi hatósági határozattal: a törvény által feljogosított hatóságok időszakos jelleggel hozhatják létre.

Fontos megjegyezni, hogy az ex lege védettség fennállását nem befolyásolja:

- ennek tényének ingatlan-nyilvántartásba való feljegyzése, vagy annak elmaradása,
- tájékoztató jegyzékben való szereplése,
- területek kiterjedésének hatósági határozatban történő meghatározása.

Az egyedi hatósági döntésen alapuló védelem csak kisegítő jelleggel és korlátozott időtartamra vonatkozóan jelenik meg. A Tvt. két hatósági aktuson alapuló jogintézményt ismer az ideiglenes és az átmeneti védelmet. Az ideiglenes védelem elrendelésére akkor van szükség, ha a jelentős károsodás veszélye áll fenn a védelemre tervezett területen. Elrendelésére a helyi jelentőségű védettség esetén a települési önkormányzat jegyzője a jogosult. Országos jelentőség esetén a hatáskört a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (továbbiakban: KÖTEVIFE) gyakorolja.

Az ideiglenes védettség legfeljebb 3 hónapig tartható fenn. Az átmeneti védelem feltétele, hogy a földterület fokozottan védett élő szervezetek élőhelyéül szolgáljon, mely fajok egyedeinek a megóvása másként nem biztosítható. Az elrendelő hatóság a KÖTEVIFE, és időtartama szintén 3 hónap (Csepregi 2008).

1.3. Védetté nyilvánítási eljárás

A földterületek és a természeti értékek kiemelt oltalma általában védetté nyilvánítással jön létre. Maga az eljárás nem hagyományos közigazgatási eljárás, hanem jogszabály- előkészítő, hiszen az eljárás végeredménye jogszabály.

Kiemelt oltalom megállapítására

- országos jelentőségű védett, fokozottan védett természeti terület,
- élő szervezet,
- mesterséges üreg,
- barlang,
- ásványi képződmény,
- életközösség védetté, fokozottan védetté,
- nemzetközi egyezmény hatályába tartozó kiemelt oltalomban részesülő növény- és állatfajok esetében – a természetvédelemért felelős miniszter rendelet formájában jogosult,
- helyi jelentőségű védettség esetén - a települési önkormányzat rendelet formájában jogosult.

Védetté nyilvánításra bárki javaslatot tehet, de az eljárás előkészítését országos jelentőségű terület esetén a nemzeti park igazgatóság (NPIG), helyi jelentőségű terület esetében a települési önkormányzat jegyzője (főjegyző) végzi el. A jelenlegi gyakorlatban a hivatalból indult eljárások a gyakoribbak a NPIG-ok tervei alapján a természetvédelmi fejlesztési programnak megfelelően.

Ha az előkészítés helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításra irányul, a helyi védetté nyilvánítást előkészítő (jegyző, főjegyző) a védettség indoklását alátámasztó iratok megküldésével az igazgatóságot meg kell keresnie, hogy kívánja-e a terület országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánítását. Az igazgatóság – a minisztérium állásfoglalása alapján- a nyilatkozatot 60 napon belül köteles megadni. Ha a terület országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánítása indokolt, az igazgatóság a védetté nyilvánítás előkészítését hivatalból folytatatja le.

Az előkészítési szakaszban tisztázni kell:

- a védelem célját,
- a szükséges és indokolt általános vagy egyedi intézkedések körét,
- személyi, tárgyi, pénzügyi és egyéb feltételeket,
- a következményeket (Csepregi 2008).

Az előkészítést végző – az érdekelték álláspontjának megismerésére – egyeztető megbeszéléseket és helyszíni szemlét tűz ki, melyekre meghívja a javaslattevőt, az érdekelt hatóságot, illetve mindazokat, akikre nézve ezek jogot vagy kötelezettséget hárítanak. Erről jegyzőkönyvet, illetve összefoglalót kell készíteni, melyet a védetté nyilvánításra jogosulthoz terjeszt elő. Az előterjesztésben szerepelnie kell a terület nagyságának, a helyrajzi számnak, a művelési ágnak, a védetté nyilvánítást indokoló körülményeknek. Ha a terület országos jelentőségű, szükség van még a tervezet közigazgatási egyeztetésére, mely után miniszteri rendeletben rendelkezik a védetté nyilvánításról.

TAKAROS 6.0 (patch 0.)

Tul. lap ellenőrzés Bejegyzés napló Lekérdezés... Bejegyzések átem. Tömeges átvzetés Bejegyzések átsorsz. Ablak

KOVÁCSNÉ 2014.03.05 30572/2014

Tulajdoni lap lekérdezés.

Státusz: **érvényes** Hrsz: **KÖLKED** külterület: **155** / / / /
 Határozat: **999990/1996.01.03** / /

Cím(ek):

Földrészlet

Státusz	Sor-szám	Térk.sz.	Terület /ha,m2/	Katt.jöv.	Szektor
érvényes	1	3	8,8192	23.47	16 Központi költségvetési szervek

Kül.lap: **0** Határozat: **999990/1996.01.03** / /

Alrészletek

Státusz	Jel	Művelési ág, megnevezés	F.min.	Terület /ha,m2/	Katt.jöv.	Lakóházak száma
érvényes	a	legelő	7	7,7464	20.14	0
		Határozat:	/			
érvényes	b	erdő	4	1,0728	3.33	0
		Határozat:	/			

Összegzés

Szolgalmi jogok, jogi jellegek, önálló szöveges bejegyzések

Státusz	Sorszám	Szolgalmi jogok, jogi jellegek, önálló szöveges bejegyzések
érvényes	5	Duna-Dráva Nemzeti Park 0155/a,0155/b
		Határozat: 34686/1996.06.28 / /
érvényes	6	Fokozottan védett terület 0155/a,0155/b
		Határozat: 34686/1996.06.28 / /

Széljegyek Csak élő tul23: ☒ II. rész III. rész

2. ábra: Jogi jelleg feljegyzése (Mohácsi Járási Földhivatal 2014)

A jogszabály tartalmazza:

- a védetté nyilvánítás tényét, a természetvédelmi érték megnevezését,
- a terület jellegét, kiterjedését, a védetté nyilvánítás indokát, természetvédelmi célját,
- a földrészletek helyrajzi számait
- a Tvt.-ben meghatározott egyes korlátozások, tilalmak alóli felmentéseket, azokat a tevékenységeket, melyeket a természetvédelmi hatóság engedélyével folytathatóak,
- a földrészlet határvonalának töréspont koordinátáit.

A védettség tényét az ingatlan-nyilvántartásba fel kell jegyezni, a területet táblával meg kell jelölni (Gombás 2012).

2. kép: Táblával jelölés (saját fotó)

1.4. A védett természeti területek fajtái

A Tvt. a védett természeti területek különböző fajtáit határozza meg. Ennek megfelelően több csoportokba sorolhatóak a jelentőségük alapján, illetve a védetté nyilvánításra jogosultság szerint:

- országos jelentőségű, mely ex lege vagy miniszteri rendelet alapján,
- helyi jelentőségű, mely a települési önkormányzat rendeletével jön létre.

A védettség időtartama alapján beszélhetünk:

- tartósan védett területről,
- időszakosan (ideiglenesen, átmeneti ideig) védett területekről.

A védelem kiterjedésének, hazai és nemzetközi jelentőségének megfelelően a legfontosabb csoportosítás a védelmi kategóriák köre.

A négy alapkategória:

- Nemzeti park (NP): az ország jellegzetes, nagy kiterjedésű területe, melynek rendeltetése a biológiai sokféleség fenntartása, a különleges jelentőségű természetes növény-, és állattani, földtani, víztani kultúrtörténeti értékek védelme. Célja az oktatás, a tudományos kutatás és a felüdülés elősegítése.
- Tájvédelmi körzet (TK): elsődleges rendeltetése a tájképi és a természeti értékek megőrzése. Olyan tájrészlet, ahol az ember és a természet kölcsönhatása esztétikai, kulturális, és természeti szempontból jellegzetes képet mutat.

- Természetvédelmi terület (TT): az ország kisebb összefüggő területe, melynek feladat egy vagy több természeti érték védelme.
- Természeti emlék (TE): különlegesen jelentős természeti érték, képződmény védelmét szolgáló terület.

A négy alapkategória bármelyikének létesítésére jogosult a természetvédelemért felelős miniszter. Ezzel szemben a települési önkormányzat kizárólag természetvédelmi területet és természeti emléket létesíthet.

Védett természeti terület típusai	száma	területe (ha)	ebből fokozottan védett (ha)
nemzeti park	10	485.806,3	79.821
tájvédelmi körzet	36 39*	324.034,5 336.875,5*	28.608
természetvédelmi terület	152 168*	29.109,5 30.701,6*	1.317
természeti emlék	1	0	0
országos jelentőségű védett természeti területek összesen	199 218*	839.031,3 850.655,1*	109.746
helyi jelentőségű védett természeti területek	1296	39.464	0
Összesen	1495	878.495,3	109.746
Védett természeti területek aránya az ország területéhez képest		9,44 %	1,17 %

3. ábra: Védett természeti területek Magyarországon 2006-ban és 2012-ben

(KvVM, 2006. XII. 31. és **2012. XII. 31.** állapot *saját gyűjtés)

Járulékos kategória a „fokozottan védettség”, melynek feltétele, hogy a természet megóvásához különleges intézkedésre van szükség. További járulékos kategória a tudományos célokat szolgáló terület a tudományos rezervátum, az erdőrezervátum és a bioszféra rezervátum.

A bioszféra rezervátummá minősítés miniszteri rendeletben történik, ha az a terület nemzetközileg kiemelkedő tudományos értéket képvisel.

Hazánkban az Aggteleki, a Fertő-tavi, a Hortobágyi, a Kiskunsági és a Pilisi Bioszféra-rezervátumok működnek, melyket az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete (UNESCO) „Ember és bioszféra” program keretében ismert el. Ezt a 7/2007. (III.22.) KvVM rendelet rögzíti. Az UNESCO MAB (Man and Biosphere) Bioszféra Rezervátum cím – hasonlóan az UNESCO Világörökséghez – komoly nemzetközi elismerést jelent.

2009. szeptember 17-én, Barcson tartott magyar-horvát kormányülésen „Közös Szándéknyilatkozatot” írtak alá a Mura- Dráva-Duna Bioszféra Rezervátum létrehozására. A Mura- Dráva-Duna öt országot magában foglaló (Magyarország, Horvátország, Szerbia, Szlovénia, Ausztria) határokon átnyúló bioszféra- rezervátum, mely Magyarország legnagyobb összefüggő vizes élőhelye. Hazánk első, úgynevezett második generációs rezervátuma, amely a természeti értékek megőrzése mellett nagy hangsúlyt fektet a fenntartható fejlődés, a vidéki lakosság életfeltételeinek javítására is.

A jelenleg több mint 600 ezer hektár folyó menti vizes élőhely és átmeneti zóna magában foglalja a Duna-Dráva Nemzeti Park területeit, A Béda-Karapancsa tájegységet is.

Forrás: <http://www.kormany.hu/hu/videkfejlesztési-miniszterium/kornyezetugyert-felelos-allamtitkarsag/hirek/megalakulhat-a-mura-drava-duna-bioszfera-rezervatum>

2.Természetvédelem intézményrendszere

A természetvédelem intézményrendszerének bemutatásával kívánom vázolni a vizsgált természetvédelmi terület védelmi, kezelési feladatokat ellátó intézményeinek felépítését.

A természet védelmével kapcsolatos állami szervezetrendszer a védelmi szabályozással párhuzamosan fejlődött. Ahogy a szabályozás önállósodott, úgy fogalmazódott meg az igény az állami természetvédelmi szervezetrendszer kialakítására. Ebben a fejlődésben nagy előrelépést jelentett 1971-ben a természetvédelemről szóló 1961. évi 18. tvr. végrehajtási rendeletének az elfogadása. A 12/1971. (IV.1.) Korm. rendelet különválasztotta egymástól az országos, és a helyi (megyei) jelentőségű védett természeti területeket illetve ezen területek tekintetében a hatósági feladatokat. A kormányrendelet megteremtette a nemzeti parkok létrehozatalának jogalapját, a kezelési feladatok ellátására létrejöttek a Nemzeti Park Igazgatóságok (NPIG).

A környezet- és természetvédelem szabályozásában 1988-ban jött el a következő lépés ideje, mikor minisztériumi szintre emelkedett a központi igazgatási feladatok ellátása. Ekkor ezt a feladatot a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium látta el. Jelenleg a Vidékfejlesztési Minisztérium Környezetügyért felelős Államtitkárság felelőse e területnek. A természet védelmével kapcsolatos hatósági (szakhatósági) hatáskörök gyakorlását – a helyi jelentőségű védett természeti területek kivételével a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (KÖTEVIFE) látja el.

2.1. Az Országgyűlés feladata

Az Országgyűlés alapvető feladata a stratégia (politika) alkotása. A környezet, illetve a természet védelmével kapcsolatos stratégia a Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP). Ennek szerves részét képezi a Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (NTAT), melynek elfogadása és érvényesítése az Országgyűlés feladata. Természetesen számos más stratégiában meg kell jelennie a természetvédelemnek, úgymint az energiapolitikában, a klíma és fenntarthatósági stratégiában

Az Országgyűlés másik alapvető feladata a törvényhozás, mely az előzőnél terjedelmében, jelentőségében is nagyobb. Ennek keretében a természet védelmét közvetve, vagy közvetlenül szolgáló törvényeket alkot, és ezeken keresztül a jogintézmények elfogadása, meghatározása a feladata. Az egyéb törvényi szabályozásban a természetvédelmi szempontok érvényesítése az alkotmányos követelményekből ered.

2.2. A Kormány feladata

A Kormány, mint a végrehajtó hatalom központi szerve, irányítja az állami feladatok végrehajtását, meghatározza és összehangolja a minisztériumok és az alárendelt szervek tevékenységét. A Kormány feladata a nemzetközi kötelezettségvállalásokból adódó környezet és természet védelmével kapcsolatos elvárások teljesítése. Az államigazgatási szervek működésének biztosítása fontos tevékenysége. Nem elhanyagolható feladata a jogszabályok, a stratégiák (NKP, NTAT) előkészítése.

A Kormány tanácsadó, javaslattevő, véleményező szerve az Országos Környezetvédelmi Tanács, mely 22 tagból álló testület. 21 tagja a környezetvédelmi céllal alakult társadalmi szervezetek tagjaiból, a tudományos élet résztvevőiből, illetve szakmai és gazdasági érdekképviselők delegáltjaiból tevődik össze. Társelnöke a környezetvédelemért felelős miniszter.

2.3. A Minisztérium feladata

A természetvédelemért felelős miniszter irányítja a törvényben, illetve a kormányrendeletben a feladatkörébe utalt a természet védelmével kapcsolatos tevékenységeket, a nemzetközi szerződésekből adódó feladatok végrehajtását. Elemzi és értékeli a természet állapotát és védelmének helyzetét, a természeti erőforrásokkal való gazdálkodás folyamatait. Közreműködik a szakmapolitikai koncepciók kidolgozásában is. Összehangolja és feladatkörében működteti a környezet és a természet állapotának a felmérését és értékelését szolgáló mérő-, ellenőrző-, értékelő- és információs rendszert. Törvényi felhatalmazás alapján végrehajtási jellegű, illetve kiemelt természetvédelmi oltalmat kimondó jogszabályokat alkot.

2.4. A Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség feladata

A KÖTEVIFE a környezetvédelemért, a természetvédelemért felelős miniszter irányítása alatt működő, önállóan gazdálkodó költségvetési szerv. Feladata alapvetően az elsőfokú környezet-, és természetvédelmi, vízügyi hatósági (szakhatósági) hatáskör gyakorlása. A természet védelméhez kapcsolódó feladatai során: összegyűjti az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer számára az adatokat, véleményezi területfejlesztési koncepciókat, a területrendezési terveket, helyi építési szabályzatokat, a településendezési terveket, részt vesz a környezeti tudat- és természetformáló feladatok ellátásában.

A Főfelügyelőség 10 területi felügyelőség munkáját koordinálja:

- Közép- Duna-völgyi (Budapest)
- Alsó-Tisza- vidéki (Szeged)
- Dél-dunántúli (Pécs)
- Észak-dunántúli (Győr)
- Észak-magyarországi (Miskolc)
- Felső-Tisza-vidéki (Nyíregyháza)
- Közép-dunántúli (Székesfehérvár)
- Közép-Tisza- vidéki (Szolnok)
- Nyugat-dunántúli (Szombathely)
- Tiszántúli (Debrecen)
-

2.5. A Nemzeti Park Igazgatóság feladata

A NPIG a természetvédelemért felelős miniszter irányítása alatt önállóan működő központi költségvetési szerv. A természetvédelmi szabálysértések elbírálására, nyilvántartás vezetésére, természetvédelmi őrszolgálat működtetésére, ellenőrzés végzésére közhatalmi jogkörrel rendelkezik. Közszolgáltató tevékenysége körében ellátja a területek védetté nyilvánítását, illetve az egyéb, a természet védelmét szolgáló területek kijelölését, létesítését. A területek és az értékek kezelésével, fenntartásával kapcsolatos feladatokat- kivéve, melyeket más szerv vagy természetes személy köteles ellátni- ellátja.

Az állami vagyontárgyak tekintetében vagyonkezelői feladatokat lát el. Közreműködik a természet, a táj védelmére irányuló állami kutatásokban. Gondoskodik az élőhelyek kialakításával, kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartásával és javításával, helyreállításával kapcsolatos feladatok ellátásáról. Előkészíti a természetvédelmi kezelési terv tervezetét. Elkészíti a fokozottan védett, megkülönböztetett védelmet igénylő barlangok állapotfelmérését és kezelési tervét.

A települési önkormányzatok jegyzőjének (főjegyzőjének) megkeresése esetén véleményezi a helyi jelentőségű védett természeti területekre vonatkozó kezelési terv tervezetét.

Közreműködik a Natura 2000 területek fenntartási tervének előkészítésében. Kezdeményezi a védettségi szint helyreállítása érdekében szükséges kisajátítási eljárásokat. Együttműködik a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal regionális irodáival. Külön jogszabályban meghatározott természetvédelmi szabálysértési ügyekben gyakorolja a hatósági hatáskörét. Szervezi és irányítja a szervezetében működő természetvédelmi őrszolgálatot. A hatósági eljárásokban a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségek megkeresésére szakértőként közreműködik. A természetvédelmi hatósági eljárásokban biztosítja a döntéshez, vagy a tényállás tisztázásához szükséges adatokat, tényeket (Gombás 2012).

Fontosnak tartom megemlíteni, hogy valamennyi NPIG szervezetén belül Természetvédelmi Őrszolgálat működik. A helyi őrszolgálat vezetőjével készített interjú, beszélgetés a szakdolgozatom elkészítésében nyújtott iránymutatást. Azt is tudni kell, hogy az árvízi védekezésben a Természetvédelmi Őrszolgálat tagjai – az állami természetvédelmi örök- aktívan részt vesznek, illetve napi jelentéseket tesznek. Az örök egyenruhával és a jogszabályban meghatározott felszereléssel, illetve szolgálati fegyverrel ellátott hivatalos, intézkedésre jogosult személyek. Az őrszolgálat tagja a NPIG működési területén jogosult és köteles a természet, valamint a régészeti örökség védelmére vonatkozó előírások betartását ellenőrizni. Joga van a természet, valamint a régészeti örökség védelmének érdekeit sértő, veszélyeztető vagy károsító jogellenes cselekményt elkövető személyt igazoltatni, felszólítani, ellene eljárást kezdeményezni. Joga van a természetvédelmi örök tettenérés esetén a gyanúsítottat a legközelebbi rendőri szervhez előállítani, a jogszabályban meghatározott esetekben helyszíni bírságot kiszabni.

2.6. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósága

1996-ban több védelem alatt álló terület (tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület) egyesítésével jött létre a Duna-Dráva Nemzeti Park. A Duna és a Dráva mentén található, jelenlegi és egykori ártér természeti értékeinek megóvása, fenntartása, helyreállítása a fő feladata. A Nemzeti Park nagysága mintegy 50.000 ha, melyből a fokozottan védett terület 15.000 ha. Magába foglalja a Duna Sió-toroktól a déli országhatárig terjedő szakaszát és a Dráva teljes hazai szakaszát. Fontos megjegyezni, hogy 2004 óta a Nemzeti Park egyben Natura 2000 terület is. *(1. számú melléklet: 7/1996. (IV.17.) KTM rendelet a Duna-Dráva Nemzeti Park létesítéséről, 2. számú melléklet: Jogi jelleg összesítő, Mohácsi járási Földhivatal 2014)*

Az itt található természeti értékek szorosan kötődnek a folyami és vizes élőhelyekhez, melyek egyedülálló változatosságban jelennek meg. Ide sorolhatóak a folyók főágai a homokzátonyokkal, a mellék- és holtágak, a mocsarak, a mocsárrétek, a természetes tavak, kubikgödrök, mint a képen látható Tojta is. Az 1800-as évek vége felé a folyószabályozási munkák során jöttek létre a kis tavak. Az itt kiemelt földet a töltésépítéshez használták fel. A földkinyerés során keletkezett mélyedéseket, gödröket rendszeresen elöntötte a Duna, változatos vízi és mocsári élőhelyeket hozva létre. Béda-Karapancsa tájegység területén több mint 200 ilyen kis víz található. A Tojta szemet gyönyörködtető növényritkasága a védett fehér tündérrózsa. A régi időkben a vízen járó emberek a tűző nap ellen nagy, kerek leveleiből készült fejfedőkkel védekeztek. A másik legfontosabb védett növény, mely itt található a sulyom, melyet vízigesztenyének is neveznek. A tüskés termések szúrása hosszantartó fájdalmas gyulladást okoz. Némi kárpótlást nyújt, hogy a termés jóízű, szénhidrát dús. A korabeli piacokon mázsaszám árulták, sőt a halászoknak sulyomadót is kellett fizetniük. A terület különleges halfaja a réti csík, mely kiválóan alkalmazkodott a mocsári vizekre jellemző mostoha oxigénviszonyokhoz. Alkalmazkodása olyan tökéletes, hogy élőhelyének kiszáradása esetén az iszapba fűrt üregben várja a körülmények kedvezőbbre fordulását. A természetet jól ismerő ártéri ember ezért a száraz időszakban ásóval ment „halászni”.

3. kép: Kiszáradt Tojta (saját fotó)

A Nemzeti Park védett területeinek több mint felét erdő borítja, ezért kiemelt fontosságú az őshonos erdőtípusok (kemény- és puhafás ligeterdők) védelme és terük növelése. A folyók számos védett halfajnak adnak otthont, például a dunai ingolának, leánykoncérnak, a magyar és német bucónak. A madarak közül is a vízhez köthető fajok a legfontosabbak. A rétisas és a fekete gólya legerősebb populációja található ezen a területen. A szakadó partok az üregekben fészkelő partifecskeknek, gyurgyalagoknak, szalakótáknak biztosítanak ideális élőhelyet. Emlősök közül a vidrát, a vadmacskát és a visszatelepítési programnak köszönhetően az európai hódot lehet megemlíteni. A védett növényfajok közül is sok köthető a vízi vagy vizes élőhelyhez, mint például a kockás liliom, vízi lófark, szibériai nőszirm, mételyfű. A Darányi-borókás egyedülálló növényei közül a királyharaszt, a fűzlevelű gyöngyvessző színesítik a Nemzeti Park flóráját.

4.kép: Nőszirm és mételyfű (fotó: Deme Tamás)

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság összesen 17.893 ha állami területen végez természetvédelmi vagyongazdálkodást. Az igazgatóság igyekszik a természetvédelmi szempontból értékes élőhelyeket saját használatban kezelni. Ennek eredménye, hogy az összterület 78 %-án az igazgatóság végzi ezt a feladatot. Dél-Dunántúlra jellemző magas erdősültség miatt, az összes nemzeti park igazgatóság közül itt a legmagasabb a kezelt erdőterület aránya. Ennek megfelelően 8.747 ha nagyságú erdőterület természetvédelmi kezelése valósul meg.

Az igazgatóság a Nyugat-Drávai, Közép-Drávai, Béda-Karapancsai és Dél-Mezőföldi tájegységek védett területein 776 ha gyepterületet kezel gazdálkodási céllal. Ebből legeltetve 385 ha , kaszálva 391 ha kerül hasznosításra. Ezen gyepterületek fenntartása a nagyszámú természeti érték megőrzése, valamint az ehhez kapcsolódó állattartáson keresztül génmegőrzés szempontjából kiemelten jelentős tevékenység. Az igazgatóság két nagy állattartó telepen (Drávaszentes, Nagydorog) kizárólag őshonos állatfajtákat, magyar szürkemarkát, racka és cikta juhok tart. Az őshonos állatokkal a kezelést közel 800 ha állami tulajdonú területen valósítják meg.

Drávaszentes térségében elhelyezkedő 1.010 ha különleges rendeltetésű vadászterületen folytat a Nemzeti Park a vadgazdálkodási tervben előírtaknak megfelelően hasznosítást. Az itt található mocsárrétek és vizes élőhelyek védelme érdekében csökkenti a vaddisznó és a tájidegen dámszarvas állományait, valamint az ökológiai szemléletű gazdálkodással próbál példát mutatni a térség többi vadgazdálkodójának.

Három saját kezelésben lévő állami vízterületük van (167 ha), ami közül kettő halászati kíméleti területként madárvédelmi célokat szolgál, míg a harmadik horgászati célú.

A természeti értékek megismerését szolgálják a bemutatóhelyek, bemutató területek, túraútvonalak és tanösvények, a természeti táborok, előadások, környezeti nevelési foglalkozások. A környezeti nevelési programok az igazgatóság működési területén belül öt helyszínen vehetőek igénybe: Kölkeden, Drávaszentesen, Szentborbáson, Abaligeten, és Pécsen. Az oktatási program-modulok igazodnak az iskolai tananyaghoz, azt kiegészítik gyakorlati elemekkel.
Forrás: dunadrava@ddnp.kvvm.hu

3. Béda-Karapancsa területleírása

Hazánk legdélebbi kiterjedt ártéri területét 1989-ben nyilvánították Tájvédelmi Körzetté. A védetté nyilvánítás célja Béda és Karapancsa jellegzetes arculatának és természeti értékeinek megóvása, a védett madarak háborítatlan fészkelésének és vonulásának a biztosítása. 1996-tól a Duna-Dráva Nemzeti Park részévé vált a Riha-tó Természetvédelmi Területtel együtt. A tájegység az Alsó-Duna ártéren található, a Duna-völgyében Mohácsi-szigetnél kiszélesedik, majd az országhatár közelében újból összeszűkül. A védett terület nagysága a tájegységben 10500 hektár. (3. számú melléklet: Béda- Karapancsa térkép, 4. számú melléklet: Béda térkép)

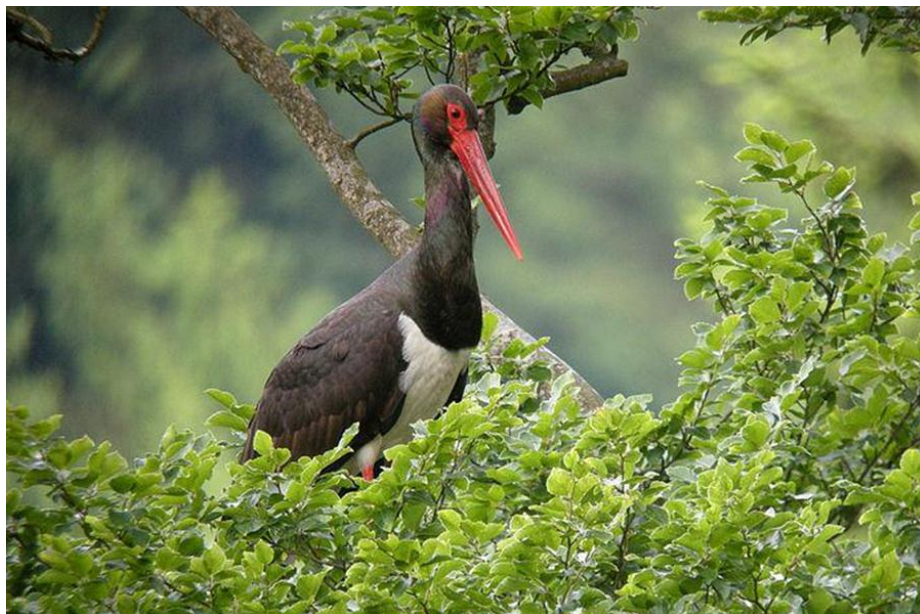
Fontos meghatározni, hogy ez a terület ártéri terület, vagyis két árvízvédelmi töltés között terül el (hullámtér), illetve valaha volt hullámtér, ahol a folyó hatása ma is érzékelhető. Érdekességgént meg kell említeni, hogy ez a terület valamikor 25 km széles volt, amit ma már gátak közé szorítva alig néhány kilométerre szűkítettek össze. Az egykori ártér felszínét és képét minden nagyobb áradás módosította, ezért igen változatos és többszintű volt. Az itt élő népek a XVIII. század végéig nem kísérelték meg útját állni az árvizeknek, és minél nagyobb területeket próbáltak bekapcsolni e természetes légzésbe. Az évenként érkező nagy víztömegeket mesterséges fokok és csatornák segítségével szétvezették az ártéri tavakba, a kaszálókra, a legelőkre, a gyümölcsösökbe. Közben a lassú áradással mentették az értékeiket, az állataikat. Ez a módszer volt a fokgazdálkodás, mely csökkentette az árvíz pusztító hatását, valamint a különböző haszonvételeken keresztül biztosította az emberek megélhetését.

Az itt kialakult sajátos élővilágnak, mint ökológiai rendszernek a legfőbb mozgatórugója a Duna folyam, ezen alapszik az ártéri élet. A Duna szabályozása előtt erőteljesen érvényesültek a természetes folyamatok. A folyó a megismétlődő ár hullámai révén évente több alkalommal megjárta a hullámteret, megtermékenyítette annak talaját, éltető vízzel látta el az erdőket, lehetővé tette a halállomány ívását. Az áradások közül a legnagyobb szerepe a tavaszi-nyári eleji úgynevezett zöldárnak van, mely több halfaj szaporodási idejével esik egybe. Számtalan kisebb nagyobb vizes gödröt, tavat maga után hagyva halivadék nevelő területet hozott létre. A későbbi őszi áradások alkalmával a megerősödött halivadék visszajutott az anyamederbe.

Összegezve, a tájegység területének 25 % át víz borítja, amibe beletartoznak a Duna és mellékágai, a holtágak, a gödrök, a kobolyák, a kubikok is. A változatos élőhelyük révén a vizek 57 halfajnak adnak otthont, például a compónak, a széles kárásznak és a réti csíknak (Wodtke 2012). *(5. számú melléklet: Jogi jelleg összesítő, MJFh 2014)*

3.1.Béda-Karapancsa szereplése a Ramsari-jegyzékben

A Ramsari egyezmény legfontosabb célja a vizes élőhelyek megőrzése, fenntartható „bölcs” hasznosításuk elősegítése és az ennek megfelelő jogi, intézményi és együttműködési kereteinek megteremtése. Kiemelt cél a vizes élőhelyek erőforrásainak oly módon történő hasznosítása, mely azok ökológiai jellegét nem befolyásolják. A rövid távú kizsákmányolás helyett a hosszabb távú, fenntartható hasznosítást szorgalmazza. Ennek része 1997 óta Béda-Karapancsa. A csatlakozó országok eredetileg a rohamosan csökkenő vízimadár-állománynak kívántak védelmet nyújtani. A tapasztalatok azonban rámutattak arra, hogy a teljes ökológiai rendszert kell megőrizni, mely képes az ott élőforduló fajok és életközösségek létfeltételeinek biztosítására. Ehhez kapcsolódóan meg kell említeni, hogy a terület kiemelt különleges madárvédelmi terület, ahol 215 madárfajt mutattak ki. A tájegység igazi állatani értéke az öreg tölgyesek ritka fészkelő madara a fekete gólya, mely Bédán kizárólag a 90 év feletti tölgyek oldalágain fészkel és a kocsikeréknyi fészket építő rétisas. Maguk az öreg tölgyesek fokozott természetvédelmi oltalom alatt állnak. Fenntartásuk, megőrzésük a Duna-Dráva Nemzeti Park egyik kiemelt feladata.

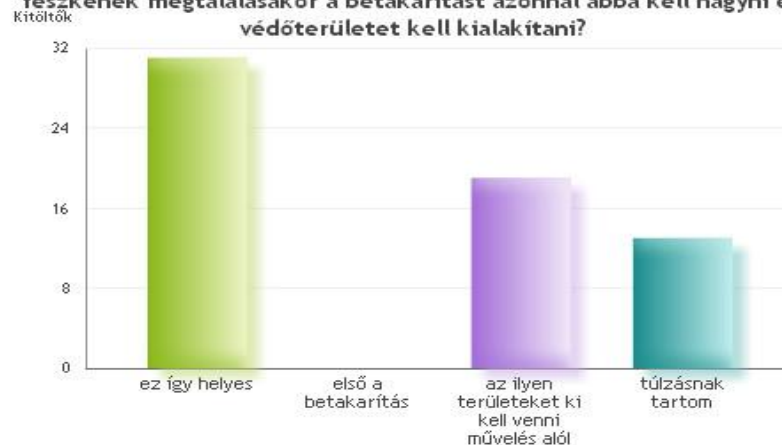
5. kép: Fekete gólya (fotó: Deme Tamás)

Ezen a tájegységen a legfontosabb természetvédelmi feladatot a vizes élőhelyek megőrzése és rehabilitációja jelenti a NPIG számára. A Duna szabályozásából adódó medermélyülés, az árteret éltető fokok betöltése és talajvízszint csökkenése következtében a terület katasztrofális helyzetbe kerülhet. A dunai áradások vizének megtartása alapvető feladat. Az egykori fokrendszer kitisztításával, a vizet az ártéren tartó zsilipkapuk elhelyezésével a terület vízellátása javítható. Ilyen zsiliprendszer épült a kölkedi Nagy-réten és a fokozottan védett Szúnyog-szigeten.

Fontos feladat még többek között a fokozottan védett madárfajok fészkelési ideje alatt az erdészeti és vadászati tevékenység korlátozása. Talán szerencsésnek mondható, hogy a terület művelési ága a legnagyobb százalékban erdő, legelő és rét, így csak nagyon kevés területen van szükség a kérdőívemben említett rendelkezés alkalmazására, úgymint a területek trágyázásának szabályozására illetve a védőterület kialakítására a földön fészkelő madár fészkének megtalálásakor. A megkérdezettek 55,6 illetve 49, 2 %-a úgy gondolja, hogy a jogi szabályozás ezekben az esetekben így helyes. A kérdőív leírását lásd később.

(4. számú melléklet: Kérdőív)

Mi a véleménye arról, hogy a fokozottan védett, földön fészkelő madár fészkeinek megtalálásakor a betakarítást azonnal abba kell hagyni és védőterületet kell kialakítani?

Ön szerint a folyóvizek szabályozása befolyásolja-e a védett területek természetes fennmaradását?

4. ábra: A megkérdezettek véleménye (saját kérdőív)

A parti zónában található nádasok, gyékényesek és füzesek, a természetes úton keletkezett zátonyok megőrzése ugyancsak kiemelt fontosságú. Ezeket a területeket óvni kell mindenféle emberei beavatkozástól, mivel háborítatlanságukkal jelentős nemzeti értéket képviselnek (Tardy 2007).

3.2. Béda-Karapancsa Natura 2000 terület

A védett terület 2004 óta tagja a Natura 2000 hálózatnak. A közösségi természetvédelmi szabályozás legjelentősebb eleme az 1992. május 21-én elfogadott, a Tanács 92/43/EGK irányelve a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről. Ez az irányelv teremti meg a Natura 2000 programot, ami „a különleges természet-megőrzési területek egységes európai ökológiai hálózata”.

Alapvető célja, hogy a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelmével hozzájáruljon a biológiai sokféleség védelméhez. Az irányelvi céloknak megfelelően meghozott intézkedések célja a közösségi jelentőségű élőhelyek valamint növény- és állatfajok kedvező védeltségi helyzetének fenntartása és helyreállítása.

A tagállami kötelezettségek a Natura 2000 hálózat kialakításával kapcsolatban:

- a hálózathoz tartozó különleges természet-megőrzési területek kijelölése, az irányelv által meghatározott szabályok szerint.
- a hálózathoz tartozó területek fenntartása, kedvező védelmi, természetvédelmi helyzetének megőrzése, vagy javítása.

A védelmi intézkedéseket biztosítják a kezelési tervek, a jogi szabályozások, a hatósági döntések, polgári jogi eszközök. Ilyen eszköz például egy haszonbérleti szerződés. Erre azért van szükség, mert a Nemzeti Park Igazgatóság a kezelésében lévő összterület 78 %-át saját használatban, míg a többi területet többek között haszonbérelő útján kezeli gazdálkodási céllal. A mellékletben bemutatott haszonbérleti szerződésben az igazgatóság a vagyonkezelésében lévő állami tulajdonú, szántó művelési ágú, Natura 2000 védett területet földhasználó részére haszonbérbe adja. A szerződés fontos részét képezik a jogviszonyra vonatkozó rendelkezések. A haszonbérelő köteles az ingatlant jó gazda gondosságával a művelési ágának megfelelően művelni, illetve gondoskodni a termőképesség fennmaradásáról. Tudomásul kell vennie az előre nem tervezhető természetvédelmi, jogi és hatósági előírásokat és ezekkel összefüggő gazdálkodási-használati korlátozásokat. Természetvédelmi érdekből a bérbe adó felfüggesztheti a bérelő munkavégzését. A Tvt. szerint a természeti területek hasznosítása során figyelemmel kell lenni az élőhely típusára, a fajgazdagságra, a biológiai sokféleség fenntartására. Ennek érdekében egyes növényvédő szerek vagy a talaj termőképességét befolyásoló vegyi anyagok alkalmazásának – külön jogszabály szerint – korlátozását, megtiltását a természetvédelmi hatóság kezdeményezheti.

A természetvédelmi területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges:

- a termőföld művelési ágának megváltozásához,
- gyep- és parlagterület, tarló és szalma égetéséhez,
- növényvédő szerek, bioregulátorok és egyéb irtószerek, valamint a talaj termőképességét befolyásoló vegyi anyagok felhasználásához,
- járművel történő közlekedéshez a tevékenységhez szükséges munkagépek kivételével. (7. számú melléklet: Haszonbérleti szerződés)

Fontos tagállami kötelezettség a védelemben részesülő állatfajok tekintetében olyan intézkedések megtétele, melyek megtiltják:

- a vadon élő példányok szándékos befogását, elpusztítását,
- a fajok példányainak szándékos zavarását,
- a vadon élő állatok tojásainak szándékos elpusztítását,
- a párzási, költő-, vagy pihenőhelyeik károsítását, elpusztítását,
- a vadonból befogott példányok tartását, szállítását, kereskedelmét, cseréjét.

Hasonlóan szigorú rendelkezések vonatkoznak a védelemben részesülő növényfajokra is, melyek megtiltják:

- vadon élő példányok szándékos letépését, begyűjtését, gyökerestül kiszedését, elpusztítását,
- a begyűjtött példányok tartását, szállítását, kereskedelmét, cseréjét.

Tagállami kötelezettség egy monitoring-rendszer működtetése, mely a védett állatfajok befogásának, elpusztításának ellenőrzésére szolgál. A Natura 2000 hálózathoz tartozó területeken az ingatlan-nyilvántartásban, mint jogi jelleg fel van jegyezve a tulajdoni lap első oldalára.

TAKAROS 6.0 (patch 0.)

Tul. lap ellenőrzés Bejegyzés napló Lekérdezés... Bejegyzések átem. Tömeges átvzetés Bejegyzések átsorsz. Ablak

KOVÁCSNÉ 2014.03.05 30572/2014

Tulajdoni lap lekérdezés.

Státusz **érvényes** Hrsz **KÖLKED** külterület **350** / / /
 Határozat **999990/1996.01.03** / /

Cím(ek) .

Státusz	Sor-szám	Térk.sz.	Terület /ha,m2/	Katt.jöv.	Szektor
érvényes	2	10	35,5081	0.00	16 Központi költségvetési szervek

Kül.lap **0** Határozat **30255/2014.01.13** / /

Státusz	Jel	Művelési ág, megnevezés	Alrészletek	F.min.	Terület /ha,m2/	Katt.jöv.	Lakóházak száma
érvényes	.	Bédai-holtág		0	35,5081	0.00	
		Határozat	30255/2014.01.13	/			
		Határozat		/			
							Összegzés

Státusz	Sorszám	Szolgalmi jogok, jogi jellegek, önálló szöveges bejegyzések
érvényes	5	Fokozottan védett terület
	Határozat	34686/1996.06.28 /
érvényes	6	Natura 2000 terület
	Határozat	39086/2007.11.16 /

Széljegyek Csak élő tul23: ☒ II. rész III. rész

Start TAKAROS 6.0 (pa... A riport háttéreszk... Cserélhető lemez (F:) Szakdolgozat2 KÉP... 12:16

4. ábra : Jogi jelleg feljegyzése (Mohácsi Járási Földhivatal 2014)

4.Árvízi védekezés jogi szabályozása a rendszerváltás előtt és napjainkban

Béda-Karapancsa ártéri terület, ezért tartom fontosnak az árvízi védekezés jogi szabályozásának bemutatását.

4.1. Vízgazdálkodás a rendszerváltás előtt

A rendszerváltás előtti árvízvédelem vizsgálata során egészen 1964-ig kell visszanyúlni, pontosabban a vízügyről szóló 1964. évi IV. törvényig. Nagyon helyesen az akkori törvényalkotók belátták, hogy a víz nem áll korlátlanul az emberiség rendelkezésére, ezért az azzal való gazdálkodás jogi szabályozása nagyon fontos. A víz az egész társadalom igényeinek kielégítését szolgálja, nemcsak a vele szoros természeti kapcsolatban állóként.

A vízhasznosítási és vízkár-elhárítási munkákra vonatkozó szabályozás sokrétű, melynek okai e tevékenységnek társadalom egészére kiterjedő fontosságában, a közfeladatok ellátásának állami felelősségében, az állami beavatkozást jelentő végrehajtó tevékenységben találhatóak. Ennek érdekében a vizekbe való beavatkozáshoz, a vizek kártételei elleni védekezéshez, e feladatokat szolgáló létesítmények, művek üzemeltetéséhez, fenntartásához szükséges eszközök széles körét vezette be a törvény.

Maga a törvény és annak végrehajtási rendelete a 32/1964. (XII.13.) Korm. rendelet 1965. 07. 01-jén lépett hatályba. A 30 évig hatályban tarthatóságának indokai, hogy a törvény keret jellegű, rendelkezései előremutatóak és a jogszabályok elsősorban műszaki szabályokat tartalmaztak, melyek a társadalmi változásokra kevésbé voltak érzékenyek. Előremutatóságát bizonyítja, hogy külön fejezet foglalkoztak a vizek mennyiségi és minőségi védelmével.

4.2. Vízgazdálkodás napjainkban

1990-ben került sor a törvény szövegének módosítására a vízközművekkel kapcsolatos önkormányzati feladatok megváltozása, illetve a környezetvédelmi és vízügyi feladatok megosztása miatt.

Míg a 1964. évi törvény céljaként az Országgyűlés a vízügyi feladatok tervszerű ellátását és a vízgazdálkodás egységes állami irányítását határozta meg, addig a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (továbbiakban: Vtv.) megalkotásának fő okai a vizek hasznosításának megőrzése a kártételek elhárításával kapcsolatos alapvető jogok és köteleességek meghatározása.

Mindkét törvény VI. fejezete foglalkozik a vizek kártételei elleni védekezéssel. A korábbi törvény keretjellegét igazolja, hogy ellentétben a Vtv.-vel, nem részletezi a vízügyi igazgatás feladatait, az önkormányzatok feladatát, az árvíz- és belvízvédekezés országos irányítását, a polgármester (főpolgármester) ezzel kapcsolatos államigazgatási feladat- és hatáskörében szükséges intézkedéseit.

A vízgazdálkodásról szóló törvény 1. számú melléklete illetve a 232/1996. (XII.26.) Korm.rendelet olyan fogalom meghatározásokat tartalmaz, melyek ismerete elengedhetetlenül szükséges.

Nyílt ártér: olyan terület, amelyet a folyók és patakok medréből kilépő víz – az árvíz – szabadon előnthat;

Mentesített ártér: olyan terület, amelyet épített védőművek védenek a folyók és patakok árvizeinek előntésétől;

Nagyvízi meder: a vízfolyást vagy állóvizet magába foglaló terület, amelyet az árvíz levonulása során a víz rendszeresen elborít, amelyet a mértékadó árvízszint vagy az addig előfordult legnagyobb árvízszint közül a magasabb jelöl ki .

A nagyvízi meder rendeltetését az egyes törvényeknek a vízkárelhárítás hatékonyabbá tételével összefüggő módosításáról szóló 2011. évi XXII. törvény határozza meg. Ez alapján a nagyvízi meder feladata a medréből kilépő árvíz és a jég levezetése. Használni, hasznosítani az árvízvédelmi előírásoknak megfelelően lehet.

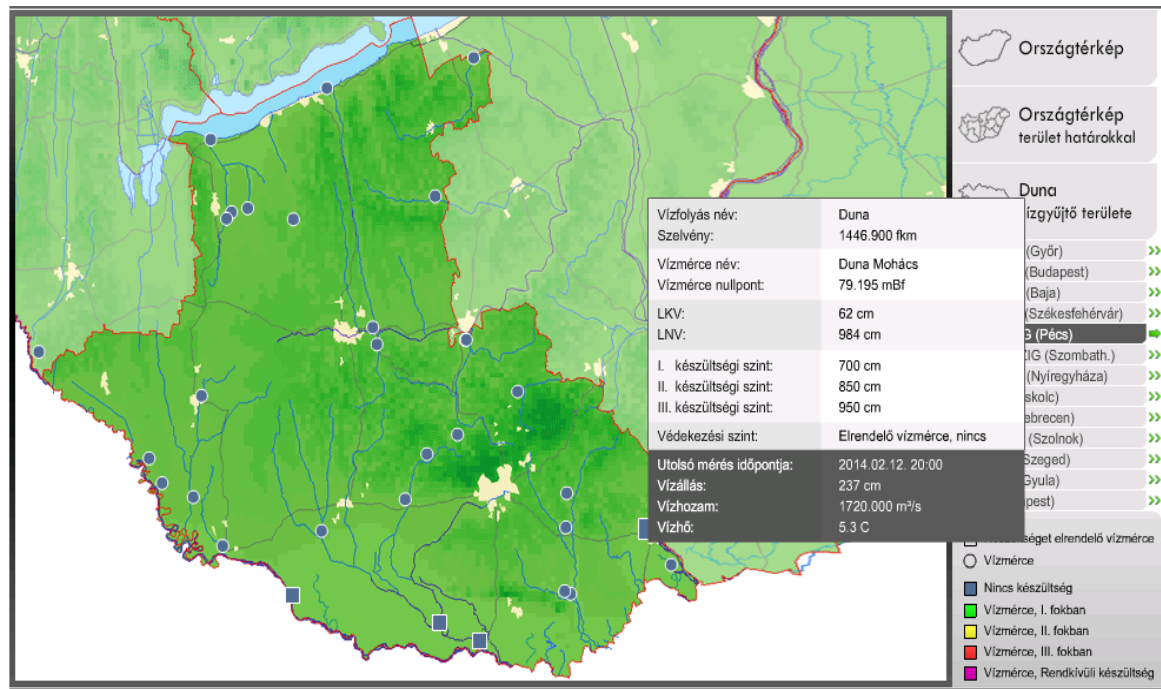
A mederben építményt elhelyezni, a termőföld más célú hasznosítását, a művelési ág változását csak a folyószakasz mederkezelőjének hozzájárulásával lehet megvalósítani. Az itt fekvő ingatlan tulajdonosa mező – vagy erdőgazdálkodási tevékenységet csak saját felelősségre az árvizek levezetésének akadályozása nélkül folytathat. A nagyvízi mederben tevékenységet folytatók számára kötelező kezelési tervet készíteni, melyet a miniszter rendeletben állapít meg. A nagyvízi mederben való elhelyezkedés tényét, mint jogi jelleget a vízügyi hatóságnak az érintett ingatlanra vonatkozó jogerős határozat alapján az ingatlan-nyilvántartásba fel kell jegyezni a tulajdoni lap első oldalára.

Start TAKAROS 6.0 (pa... A riport háttérreszk... Cserélhető lemez (F:) Szakdolgozat2 KÉP... HL 12:13

A vízgazdálkodásról szóló törvény és a 232/1996. (XII. 26.) Korm. rendelettel összhangban a 10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet meghatározza a készültségi szinteket és az egyes készültségi fokozatokban a feladatokat. Az ezeknek megfelelő intézkedéseket akkor kell elrendelni, ha az áradó víz az adott fokozatra mértékadó vízállást elérte és, további áradás várható.

Ami azt jelenti, hogy a Duna különböző szelvényeinél előre meghatározták, hogy a különböző fokú készülségeknél mekkora a víz szintje.

Az I. fokú készütség esetén a szakasz-védelemvezetőnek be kell járnia a területet, a védőművek, egyéb műtárgyak állapotát meg kell vizsgálnia. 12 órás nappali őrszolgálatot kell tartani és naponta legalább 6 és 18 órakor le kell olvasni és jelenteni a vízállást (Mohácsnál: 700 cm).

6. ábra: Készültségi szintek (forrás: <https://www.vizugy.hu/>)

A II. fokú készütség tartama alatt éjjel-nappal őrszolgálatot kell tartani. A vízállásokat 6, 12, 18 és 24 órakor kell leolvasni és jelenteni. A vízügyi igazgató az elrendeléskor a VIZIG védelmi osztagát is mozgósíthatja (Mohácsnál: 850 cm).

A III. fokú készütség alkalmával már vészöröket kell állítani azokra a helyekre, melyek a védelmi tervben szerepelnek. A vízállásokat 2 óránként kell leolvasni és jelenteni. Ha szükséges a légi megfigyelésről is gondoskodni kell. A meghibásodható védvonal helyét fehér színű zászlóval kell megjelölni. A vízügyi igazgató köteles a védelmi bizottság elnökének javaslatot tenni az erőforrások igénybevételére (Mohácsnál: 950 cm).

Akkor, ha az áradó víz megközelíti az addigi legmagasabb vízállást és még további jelentős áradás várható a vízügyi igazgató - a védelmi bizottság egyidejű tájékoztatásával – a Törzs vezetője útján köteles javaslatot tenni a miniszternek a rendkívüli készütség elrendelésére. A legfontosabb intézkedések a védvonalak fegyveres őrzése, a járőrszolgálat megszervezése, a veszélyeztetett területek megvilágítása, a szállítóeszközök és a mentőfelszerelések készenlétben tartása, a veszélyeztetett területekről a lakosság és anyagi javak kimentése. (8. számú melléklet: Országos Vízügyi Igazgatóság 00477-0246/2013 számú soron kívüli napi jelentése 2013.06.10-én)

4.3. Árvízi védekezés minősített helyzetben

A 2011. évi CXIII. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló II. fejezete rendelkezik a helyi védelmi bizottságról, mely testületi szervként közreműködik a különleges jogrendben hozott rendkívüli intézkedésekből adódó feladatok végrehajtásában. 2013. január 1-jétől a járási hivatalok megalakulásával a helyi védelmi bizottságok összetétele megváltozott, melynek elnöke eddig a megyei jogú város, város, a fővárosi kerület polgármestere volt, és ettől kezdve a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatal vezetője lett. Elnökhelyettesei a katasztrófák elleni védekezés tekintetében a hivatásos katasztrófavédelmi szerv által kijelölt személyek, honvédelmi feladatok esetén a honvédség állományában lévő katona. A bizottság tagja még a helyi rendvédelmi szerv vezetője, a védelmi bizottság feladataiban érintett szakigazgatási szerv vezetője, a kormányhivatalok képviselője, illetve különleges jogrend bevezetése esetén a katonai igazgatási szerv képviselője.

Magyarország Alaptörvénye a különleges jogrend keretén belül foglalkozik a minősített helyzetekkel - így a veszélyhelyzettel - az azokra vonatkozó közös szabályokkal. Az Országgyűlés az Alaptörvény 53. cikkében hatalmazza fel a Kormányt az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén a veszélyhelyzet kihirdetésére. Felhatalmazza rendeletalkotásra illetve rendkívüli intézkedések meghozatalára. Különleges jogrendben az alapvető jogok – törvényben felsorolt kivételektől eltekintve - felfüggeszthetők és korlátozhatóak. Az Alaptörvény alkalmazása és az Alkotmánybíróság működése nem korlátozható semmilyen mértékben. A törvényben meghatározott szerv jogosult ennek bevezetésére és megszüntetésére. Az alkalmazandó részletes szabályokat sarkalatos törvény tartalmazza.

A veszélyhelyzetre vonatkozó sarkalatos törvény a 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról (Kat.tv.).

A katasztrófavédelem komplex feladatrendszer, melynek irányítása állami feladat. Nemzeti ügy, hiszen minden állampolgár joga megismerni a környezetében lévő katasztrófaveszélyt, kötelessége közreműködni a katasztrófavédelemben. Maga a katasztrófa szó megfogalmazásába beletartozik az is, hogy olyan különleges körülmények lépnek fel, melyek különleges megoldásokat igényelnek és ezek megelőzése, illetve felszámolása meghaladja az érintett település erejét, esetenként több ország segítsége is szükséges.

A Kat.tv. szerint a katasztrófa a veszélyhelyzet kihirdetésére alkalmas állapot, mely emberek életét, egészségét, anyagi érdekeit, a lakosság alapvető ellátását, a természeti környezetet, értékeket olyan mértékben veszélyezteti, károsítja, hogy ennek elhárítása, felszámolása különleges intézkedések bevezetését, valamint az önkormányzatok és állami szervek összehangolt együttműködését igényli. (Magyary Program 2013).

A katasztrófák lehetnek elemi csapások, természeti eredetű veszélyek, mint az árvíz, belvíz, több napig tartó, folyamatos havazás, földtani veszélyforrások. Civilizációs veszélyek, ipari szerencsétlenségek, mint például radioaktív kiszóródás és sugárterhelés. A katasztrófák harmadik csoportjába tartoznak ez egyéb veszélyek, a tömeges megbetegedést okozó járványveszélyek, a vizek szennyezése, a légszennyezés. Mindazon események, melyek veszélyhelyzetet válthatnak ki.

Fontos meghatározni a katasztrófavédelmi feladatokat, melyek magukban foglalják a megelőzést a felkészülést, a védekezést és a helyreállítást, az újjáépítést.

A megelőzés: a kritikus események bekövetkezésének késleltetése, megakadályozása, eredményes beavatkozási, kárfelszámolási feltételek megteremtése. Ezen időszak fő feladatai:

- veszélyforrások felmérése, nyilvántartása
- kockázatelemzés, hatásvizsgálat,
- műszaki védelmi rendszerek tervezése,
- mérő-, figyelő-, jelzőrendszerek létrehozása,
- jogszabályalkotás,
- hatósági és szakhatósági tevékenység,
- védelmi rendszer, szervezet létrehozása, fenntartása,
- lakossági tájékoztatás, felkészülés, felkészítés,
- tudományos kutatás, fejlesztés,
- hazai és nemzetközi tapasztalatok értékelése.

A védekezés: a közvetlen veszély elhárítása, illetve a hatások csökkentése, késleltetése.

Fő feladatok:

- élet-, vagyon-, műszaki mentés,
- lakosság riasztása, tájékoztatása,
- értesítés, bejelentés,
- speciális erők és eszközök mozgósítása,
- operatív irányítás szervezetének működtetése,
- minősített helyzet kihirdetése, rendkívüli rendszabályok fogantatosítása,
- rendkívüli költségvetési intézkedések bevezetése,
- rendkívüli közellátás, közszolgáltatás, közszolgálat bevezetése,
- nemzetközi tájékoztatás.

A helyreállítás: a károk és következmények felmérését és a kártérítés meghatározása érdekében szükséges tényfeltárást szolgálja. Fő feladatai:

- minősített helyzet meghosszabbítása, megszüntetése,
- károk felmérése,
- vagyonmentés,
- a lakosság visszatelepítése,
- közegészségügyi és járványügyi megelőzés és védekezés,
- jogsegélyszolgálat működtetése,
- felelősségvizsgálat,
- tapasztalatok összegzése,
- hatósági, szakhatósági eljárások megkezdése,
- nemzetközi tájékoztatás, adatszolgáltatás teljesítés.

4.4. Polgári védelem

A polgári védelmi feladatokban az erre a célra létrehozott szerveken kívüli résztvevőket a Kat. tv. meghatározza. A Magyar Honvédség, rendvédelmi szervek, vízügyi igazgatási szervek, önkormányzatok, állami meteorológiai szolgálat, mentőszolgálat, civil szervezeteken kívül a polgári védelem is jelentős szerepet vállal.

A Magyar Népköztársaság 1977.december 13-án a Genfi Egyezmények (nemzetközi és nem nemzetközi fegyveres összeütközések áldozatainak védelméről szóló) kiegészítésére alkotott 2 jegyzőkönyvet aláírta. A Magyar Népköztársaság Országgyűlése 1989-ben ratifikálta és vállalta, hogy polgári védelem alatt értendő minden olyan humanitárius feladat, melynek célja, hogy védelmet nyújtson a polgári lakosságnak a háborús cselekmények, katasztrófák ellen és segítse azok leküzdésében és a túlélés feltételeinek biztosításában. Azóta a polgári védelem felépítésében, feladatrendszerében, működésében megfelel a genfi egyezményben foglaltaknak, s a kor igényeinek megfelelően igyekszik humanitárius segítséget nyújtani a bajbajutottaknak. Ezt szolgálja szervezeti felépítése, egységeinek kiképzése, a lakosság körében végzett felkészítő, tájékoztató tevékenysége. Ma már a polgári védelem a katasztrófavédelem egységes rendszerének integráns része.

4.5. 2013. június 10-i veszélyhelyzet

2013. május végén és június első napjaiban rövid idő alatt nagy mennyiségű csapadék hullott a Duna osztrák és német vízgyűjtő területein. Ennek hatására a Duna felső szakaszairól igen heves árhullám indult el. A víz a német Passaunál június 3-án este 1280 cm értékkel, Pozsonyban június 6-án este 1032 cm-el, Nagybajcsnál 7-én éjjel 907 cm-el, Komáromban 8-án éjjel 845 cm-el, Budapesten 9-én este 891 cm-el tetőzött.

A Kormány a 177/2013. (VI.4.) Korm. rendeletben 2013. június 4-én 12 órától veszélyhelyzetet rendelt el Győr-Moson-Sopron megye és Komárom-Esztergom megye területére, Pest megyében a Szobi, a Váci, a Dunakeszi, a Szentendrei járások területére, valamint Budapest I., II., III., IV., V., IX., XI., XIII., XXI., XXII. kerületek közigazgatási területére árvízi veszély miatt. Ekkor már 807,4 km töltésen volt árvízvédelmi készültség Magyarországon. Az állami védvonalakon 1810 fő vízügyi dolgozó és 4771 fő segítő dolgozott.

A Kormány a 191/2013. (VI.10.) Korm. rendeletben 2013. június 10-én 12 órától veszélyhelyzetet hirdetett ki a szigetszentmiklósi, ráckevei, érdi, martonvásári és dunaújvárosi, kunszentmiklósi, kalocsai, és a bajai, a paksi, tolnai és szekszárdi járás, Baranya megyében a mohácsi járás közigazgatási területére árvízveszély miatt. A Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság területén Dunaszekcsőn a tetőzés 975 cm körüli értékkel volt várható. Mohácson június 13-ra 965 cm körüli értékkel várták a tetőzést, mely megközelíti az 1965-ben mért legnagyobb 984 cm-es vízállást. Érdekességképpen 2006. április 8-án 931 cm-rel tetőzött Mohácson a Duna. Ez az érték az elmúlt száz év második legnagyobb értéke volt. Míg 2010. június második hetében a Mohácson valaha mért negyedik legnagyobb vízállását, 926 cm-t mutatott a vízmérce.

Forrás: Országos Vízügyi Főigazgatóság soron kívüli napi jelentése 2013.06.10-én.

4. kép : A védmű falán elhelyezett vízállás mértéke (saját fotó)

A veszélyhelyzet kihirdetésének megtétele indokolt volt, hiszen az előrejelzések szerint az áradó víz az addig észlelt legmagasabb vízállást megközelítette és továbbiakban is jelentős áradás volt várható. A folyam baranyai szakaszán ezek a feltételek fennálltak. A rendelet 15 napig volt hatályos és egyszer meghosszabbították. Fő célja volt, hogy a normál közigazgatás keretében nem lefolytatható eljárások felgyorsíthatóak, gyorsabban végrehajthatóak voltak. A minősített helyzet lehetővé tette, hogy az árvízi biztonságot szolgáló munkák haladéktalanul megkezdődhettek.

Az eddigi árvízvédelmi helyzetektől eltérően 2013. január elsejétől a Helyi Védelmi Bizottság, mely az illetékességi területén irányítja a résztvevő szervek munkáját, megváltozott a felépítésében. Elnöke a Járási Hivatala vezetője, aki minden nap 14.00.-ig a Megyei Védelmi Bizottság Elnökének, aki a Kormány megbízott, tett jelentést. Rendkívüli ülés összehívására nem került sor.

A Duna Mohácsnál 2013. június 13-án 964 cm-el tetőzött.

6. kép: Árvízi védekezés (saját fotó)

4.6. Béda-Karapancsa területén az árvízi védekezés

A tájegység területén a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósága folyamatosan nyomon kísérte a Duna vízállását és az ágazati jogszabályoknak megfelelően látta el feladatait. Az áradás kezdeti fázisában végzett vagyoni védelem:

- A szürke marha gulyát kitelepítették a hullámtérből a veszlegetőnek kijelölt Osztrováci-Duna melletti gyepekre. Itt 2013.06.03-tól folyamatos felügyelettel folyt a pásztoroló legeltetés.
- A fokozottan védett Kölkedi-Nagyrét kaszálását megkezdték. A kaszálékot és 226 bála szénát mentettek meg a víz elől.
- A kutatóbázist kiürítették és felkészítették az árvízre.
- Mohács alatt a töltést lezárták a kerékpárosok és gyalogosok elől, hogy a vadak kimenekülhessenek a folyóval érintkező erdőből.

Legfontosabb hatósági tevékenységek, melyeket elláttak ez idő alatt:

- Területek bejárása, ahol illegális tevékenységet szoktak folytatni (varsahelyek kikaszálása...).
- Gemenc Zrt. erdőlátogatási tilalmat rendelt el határozatlan időre, ennek ellenőrzése.
- Kormányhivatal FM Igazgatósága által elrendelt vadászati tilalom betartása.
- Elrendelt repülési tilalom betartása.
- Halászati-horgászati tilalom betartásának ellenőrzése, a korlátozás kitáblázása.
- Az élővilág zavartalanságának biztosítása érdekében a belépési tilalom ellenőrzése.

Az apadás időszakában a hatósági tevékenységek hangsúlya áttevődött az illegális halászati-horgászati tevékenység megakadályozására, felderítésére és a fokozottan védett területek háborítatlanságának biztosítására. Továbbra is feladat volt a korábbi korlátozások ellenőrzése azok visszavonásáig (Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Időszaki jelentése 2013. 06.03-16.).

5. Természetvédelem és árvízvédelem szabályozásának összehangolása

5.1. Vizes élőhelyek védelmének kiemelt kezelése

Az általam vizsgált terület vizes élőhely, ennek védelmét a Tvt. kiemelten kezeli, ezért tartom fontosnak összefoglalni a tiltó, engedélyezési és szakhatósági közreműködést megalapozó rendelkezéseket.

Tilos:

- a természetes és természetközeli állapotú vizes élőhelyen a természeti értékek fennmaradásához, a természeti rendszerek megóvásához, fenntartásához szükséges vízmennyiség mesterséges beavatkozással elvonni,
- természeti területen - a jogszerűen beépített területek, valamint vízjogi engedéllyel rendelkező építmények kivételével- a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 50 méteren, tavak partjától számított 100 méteren belül, valamint a vízfolyások hullámterében új építmények elhelyezése (kivétel: hajózást, halászati hasznosítást szolgáló létesítmények elhelyezése),
- a természetes és természetközeli állapotú vízfolyások, vizes élőhelyek partvonalától számított 1000 méteren belül - vízkárelhárításhoz szükséges vegyi anyagok kivételével- külön jogszabályban meghatározott, a vizekre és a vízben élő szervezetekre veszélyes vegyi anyagok kijuttatása, elhelyezése.

Hatósági (KÖTEVIFE) engedélyhez kötött:

- a gyep, nádas művelési ág megváltoztatása,
- a gyep, a nád és más vízinövényzet égetése.

A haszonbérleti szerződés során már említettem, hogy a növényvédő szerek, bioregulátorok és egyéb irtószerek, valamint a talaj termékenységet befolyásoló vegyi anyagok forgalomba hozatalához, felhasználásához, alkalmazásához az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség szakhatósági hozzájárulása szükséges.

Speciális rendelkezése a Tvt-nek, hogy természeti területen a természeti értékek és a biológiai sokféleség fenntartása érdekében egyes növényvédő szerek, illetve talaj termékenységet befolyásoló vegyi anyagok alkalmazásának korlátozását, megtiltását a természetvédelmi hatóság kezdeményezze.

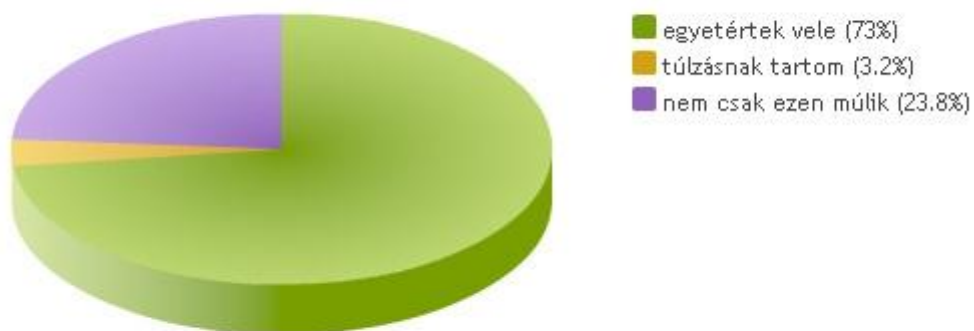
Az anyaggyűjtésem szerves részét képezi az előbbiekben említett rendelkezésekre vonatkozó kérdőív összeállítása. Mivel a dolgozatomban két terület- a természetvédelem és árvízvédelem- jogi szabályozásának összehasonlítása, ezért a megkérdezetteket nem a hétköznapi emberek közül választottam. A Baranya Megyei Kormányhivatal Mohácsi Járási Hivatala segítségével a szakigazgatási szerveket kerestem meg a kérdőívemmel.

Magát a kérdéseket saját magam állítottam össze. Célom az volt, hogy ezek tartalma rámutasson a mindenkori munkánkban előforduló jogi szabályozásra. Feladatomban volt a kérdésekkel megmutatni, hogy mennyire vagyunk tisztában a jogi szabályok gyakorlati megjelenésével. Úgy gondolom, a szakigazgatási szervek dolgozói a válaszaikban a szakterületükhöz kapcsolódó kérdéseket felismerték és átlátták a sokszintű jogi szabályozás fontosságát.

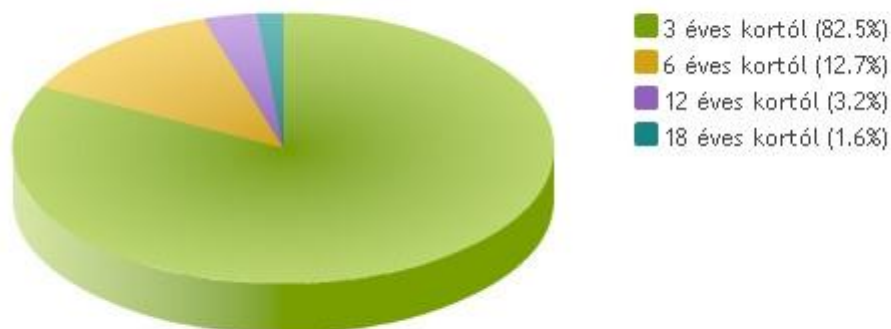
„Kérdőívem. hu” online program segítségével, mely alkalmas üzleti és oktatási célú kérdőívek összeállítására és feldolgozására, állítottam össze a kérdéssoromat. Elektronikus úton tudtam továbbítani a kérdéseket, melyekre a válaszokat névtelenül erre a honlapra lehetett feltölteni. A program segített a kérdőívek összegyűjtésében és az eredmények értékelésében.

A válaszadók létszáma 63, melyből 24 férfi és 39 nő volt. Átlag életkoruk: 39,9 év, melynek abban van jelentősége, hogy a megkérdezettek hétköznapi életük és munkájuk során is találkozhattak a Tvt. rendelkezéseivel, illetve az árvízi védekezéssel. A válaszadók 73 %-a komolyan veszi és nagyon fontosnak tartja a természet védelmét, a 82,5 százalékuk már kora gyermekkortól tudatosítaná azt.

Az emberiség fennmaradásának alapvető feltétele a természet védelme !

**Ön szerint a természet védelmének tudatosítását milyen kortól kell
elkezdeni?**

7. ábra: A megkérdezettek véleménye (saját kérdőív)

A megkérdezettek 99,5 %- a többféle módszerét ismeri a biológiai sokféleség bemutatásának (természetvédelmi táborok, madármegfigyelés ...).

A védett területeken a növényvédő szerek, vegyi anyagok alkalmazásának szabályozását 55, 6 %- k, a élőhelyek védelmét 49,2 %- k tartja helyesnek. Ezekkel a megállapításokkal áll összhangban az az eredmény, hogy a válaszadók 60,3 %-a bizonyos időszakonként megengedhetőnek tartja a biológiai szűnyogirtást és szükségesnek tartja az élőhelyek eredeti állapotának fenntartását meghatározott mértékben.

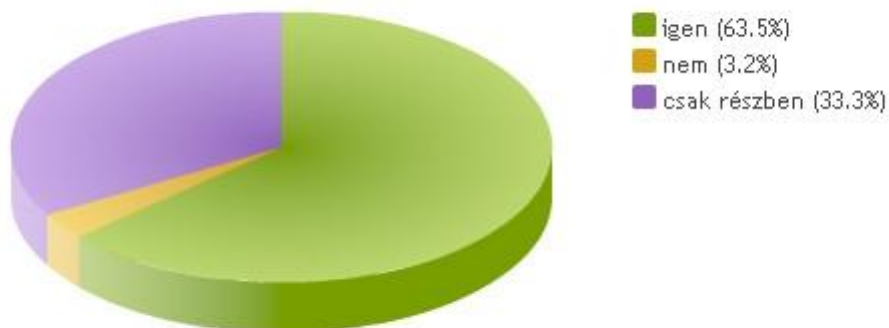
5.2 Folyóvizeket veszélyeztető tényezők

A két, legfontosabb tényező, mely a folyóvizeket veszélyezteti, a szennyezés és a mederszabályozás. A Dunát is veszélyezteti a mederszabályozás. Ennek következményei:

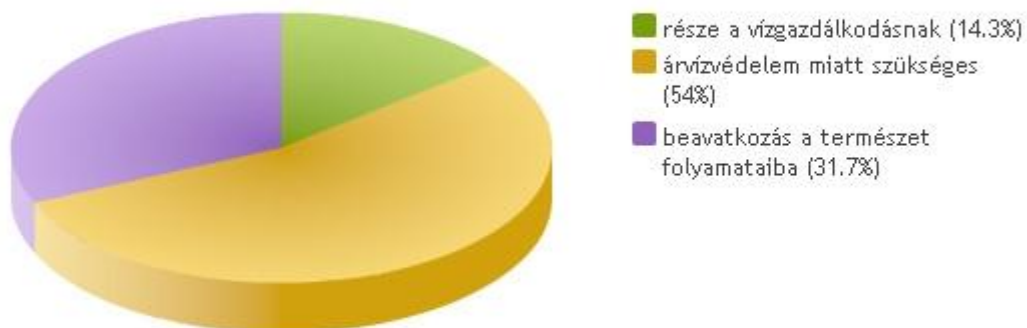
- a hajdani árterek kiszáradása, szikesedése,
- a talajvízszint csökkenése,
- az árhullámok gyorsabb levonulása,
- a szeszélyesebb vízjárás,
- a gyakoribb, magasabb és veszélyesebb ár,
- nő a mederbeágyazódás, medererózió, parti szűrésű kutak apadása,
- ivó és ivadéknevelő helyek pusztulása (Gombás 2012).

A kérdőívre adott válaszok szerint 63,5 %- ban a folyóvizek szabályozása befolyásolja a védett területek fennmaradását. Ezzel szemben 54 % tartja szükségesnek árvízvédelem miatt a folyóvizek áramlási viszonyainak megváltoztatását.

Ön szerint a folyókák szabályozása befolyásolja-e a védett területek természetes fennmaradását?

A folyókák áramlási viszonyainak megváltoztatását szükségesnek tartja-e?

8. ábra: A megkérdezettek véleménye (saját kérdőív)

A 2013. júniusi árvízi védekezéssel kapcsolatban a megkérdezettek legnagyobb százalékban elégedettek voltak a lakosság tájékoztatásával és a résztvevő szervek összehangolt munkájával.

5.3. Személyes tapasztalatok a helyi őrszolgálat vezetőjével készített interjú alapján

A második fejezetben írtam, hogy a D-D NPIG a vizsgált területen őrszolgálatot működtet. Ennek vezetőjével, Omaht Zoltánnal készítettem interjút, melynek alapja a kérdőívem, illetve az árvízvédelmi tapasztalataira voltam kíváncsi. Néhány gyakorlati példával mutatta be a természetvédelem jogi szabályozásának gyakorlati megvalósulását.

A természetes élőhelyek védelmét a hasznosított területeken a Nemzeti park igazgatóság támogatja. Egy hektáronként kihelyezett madáretetők után pénzbeli támogatást nyújt. Egy lelkes „természetvédő” egy diófára közel száz madáretető kifüggesztésével akart részt venni az élőhelyek védelmében.

A helyi őrszolgálat oktatási feladatokat is ellát. Az ország egyetlen Gólya múzeumában terepasztal segítségével mutatják be a diákoknak a Duna vízszintjének emelkedését, a fokrendszer működését.

Legkiemelkedőbb hatósági feladatként az őrszolgálat vezetője a 2001-ben elkövetett természetkárosítás leleplezését emelte ki. Béda- Karapancsa területén Mohácstól néhány kilométerre lévő udvari határon elfogtak védett madarakat csempészőket. 16 000 madár elpusztításával 300 millió forint kárt okoztak a Magyar Államnak. Az elkövetőket letöltendő börtönbüntetésre ítélték.

Elmondása szerint ezen a természetvédelmi területen a 30-as 40-es évekig a Duna völgyében 20 km-s körzetben fokrendszeres gazdálkodás működött, melyről már az előzőekben, a harmadik fejezetben írtam. Számtalan előnyét az emberek tudatosan kihasználták. A tavaszi és őszi áradások a területet elöntötték és természetes módon növelték a termőföldek termőképességét, miközben a talajvizek szintjét növelték, illetve a száraz időszakokra öntözővizet tartalékolnak. Mindezt úgy valósították meg, hogy a természet folyamatait hasznosították azok megváltoztatása nélkül.

Ma már ez a gazdálkodás nem valósítható meg, többek között az eltérő érdekek, az ágazati szemlélet miatt. Az ágazati szemléleten azt értem, hogy a vízügyi igazgatóságnak fontos feladata a mederszabályozás az árvízi védekezés hatékonyságának érdekében. Ennek lényege, hogy egy magas vízállás esetén a nagy víztömeg minél gyorsabban vonuljon le Magyarország területéről azért, hogy a védműveket minél kevesebb károsodás érje. Ez mellett nem szabad elfelejteni, hogy a mederszabályozás egyben a folyóvizet veszélyeztető egyik tényező. Mindenki számára elképzelhető, hogy két védmű közé szorított víztömeg, ezáltal felgyorsulva, mekkora erővel halad át a területen, és ha innen véletlenül kiszabadul, mekkora károkat képes okozni.

Arra a kérdésemre, hogy miben egyezett meg és különbözött a 2013.június 10-i minősített helyzet a korábbi árvízi védekezéstől, azt a választ kaptam, hogy a munkában, feladatban nem volt különbség. Az együttműködés a védelemben résztvevő szervekkel a helyi védelmi bizottság irányításával zökkenőmentesen történt. Az NPIG feladatát a bizottság 2013. 06. 05-én kelt ülésén ismertették és ennek aktuális kérdéseiről a HVB elnökének beszámoltak. A Mohácsi Vízi rendészeti Rendőrőrsrel együttműködve közös járőrpárt állítottak fel. Ez a járőrpár minden nap 8-20 óráig a D-D NPIG szolgálati kishajójával a Mohács-országhatár szakaszon teljesített szolgálatot. A Baranya Megyei Kormányhivatal, Földművelési Igazgatóság , Vadászati-halászati Osztállyal közös területbejárással ellenőrizték az elrendelt tilalmak betartását és a területek állapotát.

Néhány érdekes megfigyelést is megosztott velem az őrszolgálat vezetője az állatok viselkedéséről. A vadon élő állatok előre megmutatják, hogy milyen magas lesz a vízszint. Olyan területekre vonulnak el az állatok az árvíz elől, ami biztosan száraz marad. Ezen a területen békésen megfér egymás mellett a nyúl, a róka, a szarvas is.

Másik érdekes megfigyelés a halakkal kapcsolatos. Árvízkor a halak kiúsznak az ártérre. A folyó felső szakaszán indul meg az apadás, amikor a halak visszatérnek a főmederbe. Valószínű, hogy a víz nyomásának legkisebb változását is érzékelik.

Legvégül mindenki számára gondolatébresztőként el kell mondani azt a kettő érdekes tájékoztatást, amit az őrszolgálat vezetőjétől hallottam. Az egyik az, hogy a NPIG év végi beszámolójában a 2013. évet - az árvíz után- szárazsággal zárta.

Az árvizet nem mint káros, hanem hasznosításra váró természetes jelenségnek tekintik. Fontos feladatnak tartják, hogy ebből a természetes vízmennyiségből a lehető legtöbbet meg kell tartani az aszályosabb időkre a holtágakba és az árterekbe beengedett vízzel.

A másik tájékoztatás, hogy a vízügyi igazgatóság azonban tervbe vette, hogy az árvíz gyorsabb levezetése érdekében a Duna egyes kanyarulataiban lévő erdősávokat kivágja. Mindenki számára tudva levő, hogy a gyorsabban lefolyó víznek nagyobb ereje van, így a folyómederre gyakorolt eróziós hatása is nagyobb, illetve folyamatosan ellenőrzött, stabil védműveket feltételez. Természetesen azt is elemezni kell, hogy a határt átlépő árvíznek, milyen hatása lesz a szomszédos országokban.

Ez a kettős, egymással ellentétben álló következtetés súlyos érdekellentétet mutatnak. Ennek okát és feloldását próbáltam további kutatómunkával megtalálni. Sajnos, mivel ezek a megállapítások még csak jövőbeni lehetőségek, ezért nem sikerült konkrét terveket, érveket találnom ezek megoldására. Ez a kettősség nagyon jól rámutat arra, hogy egy szakigazgatási terület jogi szabályozásánál nem elegendő az egyoldalú szakirányú vizsgálat. Fontos több oldalról, többféle szakirányú szakértők bevonásával a tervezet előnyeit és hátrányait kielemezni.

Összefoglalás

A dolgozatomban a többszintű törvényi szabályozás sokoldalúságát, az összehangolás fontosságát kívántam bemutatni egy minősített helyzetben.

Munkám során a jogszabályokat, a szakirodalmat és egyéb segédanyagokat tanulmányoztam annak érdekében, hogy átfogó képet adjak az első és a negyedik fejezetben a természetvédelem és árvízvédelem jogi szabályozásáról. Ismertettem a második részben a természetvédelem intézményrendszerét. Bemutattam a védetté nyilvánítási eljárást az első fejezetben.

A negyedik részben adatokat gyűjtöttem arról, hogy milyen volt az árvízi védekezés a rendszerváltás előtt és milyen napjainkban.

Az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a D-D NPIG napi jelentése alapján mutattam be a 2013. június 10-i veszélyhelyzetet a negyedik fejezetben.

Jogszabályi környezetbe ágyazva írtam le Béda- Karapancsa védett természeti területeit a harmadik részben. Ezen a választott területen keresztül próbáltam rávilágítani arra, hogy a minősített helyzetben az árvízvédelem és természetvédelem összehangolt munkájával lehet a veszélyhelyzet feladatait megoldani. Ezt a megállapítást erősíti meg az általam összeállított kérdőívre adott válaszok összesített eredménye.

Kutatómunkám részét képező, az ötödik fejezetben bemutatott interjú segített rámutatni arra, hogy az árvízi védekezésben résztvevő szervek összehangolt munkája biztosítja a veszélyhelyzet feladatainak biztonságos ellátását. Azonban maga a természeti jelenség – az árvíz – hasznosíthatóságában még mindig az ágazati szemlélet az irányadó. Ezen a területen még sok szakmai összehangolásra van szükség.

Anyaggyűjtő munkámban a segítőkész közreműködését a Mohácsi Járási Hivatal vezetőjének, Müllerné Dr. Juhos Bernadettnek szeretném ezúton is megköszönni .

2014. március 15.

Kovácsné Ágoston Anna

Irodalomjegyzék

1. dr. Csepregi I. (2008): Természetvédelmi jog; Debreceni Egyetem Agrártudományi Centrum, Debrecen
2. Füzes J. (1996): Patak- és hajómalmok Mohácsnál; Média Mohács Kft., Mohács
3. Tardy J. (2007): A magyarországi vadvizek világa; Hazánk Ramsari területei; Alexandra kiadó, Pécs
4. Wodtke Sz., Komlós A., Horváth É. (2012): Ahol a folyók összekötnek; Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósága, Pécs
5. Önkormányzati Hírek (2013) : Mohács Város Önkormányzatának hetilapja, XIV. évfolyam 24. szám, Mohács
6. Dr. Gombás K. (2012): Természetvédelmi alapozó ismeretek; Nyugat-magyarországi Egyetem előadás anyagok, Székesfehérvár
7. Déchy M. (1912): A természet védelme és a nemzeti parkok. – Természettudományi közlöny XLIV kötet 546. füzet
8. Faragó T. – Nagy B. szerk.(2005) : Nemzetközi környezet- és természetvédelmi egyezmények jóváhagyása és végrehajtása Magyarországon. – Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, ELTE Állam és Jogtudományi Kar kiadványa, Budapest
9. Dunántúli Napló (2013) : Közéleti Napilap, XXIII. évfolyam 135. szám, Pécs
10. Magyary program (2013): Szakigazgatási Ismeretek, Belügyi Igazgatás , Budapest

Internetes forrás:

11. <http://pest.katasztrofavedelem.hu/a-polgari-vedelem-kialakulasa>
12. http://www.vkkt.bme.hu/feltoltesek/2011/04/02._a_v%C3%ADzjog_t%C3%B6rt%C3%A9nete_kialakul%C3%A1sa.pdf
<http://www.kormany.hu/hu/videkfejlesztési-minisztérium/kornyezetugyert-felelos-allamtitkarsag/hirek/megalakulhat-a-mura-drava-duna-bioszfera-rezervatum>

Jogsabályok

Magyarország Alaptörvénye

1961. évi 18. törvényrendelet a természetvédelemről

1964. évi IV. törvény a vízügyről

1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról

1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól

1996. évi LIII. törvény a természet védelméről

2011.évi XXII. törvény az egyes törvényeknek a hatékonyabbá tételével összefüggő módosítás

2011.évi CXII. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről

2011.évi CXX. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

12/1971. (IV.1.) Kormány rendelet

232/1996. (XII.26.) Kormány rendelet a vizek kártételei elleni védekezés szabályairól

10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet az árvíz és a belvízvédekezésről

177/2013. (VI.4.) Kormány rendelet

191/2013. (VI.10.) Kormány rendelet

7/2007. (III.22.) KvVM rendelet a magyarországi bioszféra- rezervátumokról

92/43/EGK irányelve